

სს „სილქ როუდ ბანკი“

ფინანსური ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის

შინაარსი

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	3
მოგება-ზარალის ანგარიშგება	4
სრული შემოსავლის ანგარიშგება	5
კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება	6
ფულადი ნაკადების ანგარიშგება	7

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ძირითადი საქმიანობა	8
2. მომზადების საფუძველი	8
3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები	8
4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები	23
5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	25
6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	25
7. კლიენტებზე გაცემული სესხები	25
8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	28
9. საინვესტიციო ქონება	29
10. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები	29
11. გადასახადები	31
12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები	33
13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	34
14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	34
15. კაპიტალი	35
16. პირობითი ვალდებულებები	36
17. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან	36
18. სხვა შემოსავალი	37
19. სხვა საოპერაციო ხარჯები	37
20. რისკის მართვა	37
21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება	45
23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები	51
24. კაპიტალის ადეკვატურობა	52
24. კაპიტალის ადეკვატურობა	53

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს „სილქ როუდ ბანკის“ აქციონერებსა და დირექტორთა საბჭოს

მოსაზრება

ჩავატარეთ სს „სილქ როუდ ბანკის“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის მოგება-ზარალის ანგარიშგებისგან, სრული შემოსავლის ანგარიშგებისგან, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისგან, ფულადი ნაკადების ანგარიშგებისგან და ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნებისგან, მათ შორის მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მიმოხილვისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, აგრეთვე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტს წარმართავდით აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს) შესაბამისად. პასუხისმგებლობა, რომელსაც აღნიშნული სტანდარტები ჩვენთვის ითვალისწინებს, დაწვრილებითაა აღწერილი ჩვენი დასკვნის ნაწილში სახელწოდებით „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. ჩვენ ვართ ბანკისგან დამოუკიდებელი ბუღალტრთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს „პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, და შესრულებული გვაქვს IESBA კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოსატქმელად საჭირო საფუძვლის შესაქმნელად.

ხელმძღვანელობისა და სამეთვალყურეო საბჭოს პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია ამ ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ის შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობის პასუხისმგებლობაა შეაფასოს, აქვს თუ არა ბანკს უნარი, საქმიანობა გააგრძელოს, როგორც ფუნქციონირებადმა საწარმომ, კონკრეტული შემთხვევიდან გამომდინარე, განაცხადოს ფუნქციონირებად საწარმოსთან დაკავშირებული საკითხები და აღრიცხვისას გამოიყენოს ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ მას არ აქვს რეალური არჩევანი ასე რომ არ მოიქცეს.

სამეთვალყურეო საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია გონივრული რწმუნების მოპოვება იმაზე, ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალია თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობისგან და აუდიტორის დასკვნის გამოცემა, რომელიც ჩვენს მოსაზრებას შეიცავს. გონივრული რწმუნება არის მაღალი დონის რწმუნება, მაგრამ არა გარანტია იმისა, რომ ასს-ის შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს არსებით უზუსტობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა მაშინ, თუ არსებობს გონივრული მოლოდინი იმისა, რომ ცალ-ცალკე ან ერთობლივად გავლენას იქონიებენ მომხმარებლების მიერ წინამდებარე ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით მიღებულ ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე.

ასს-ის მიხედვით აუდიტის ჩატარების პროცესში ჩვენ მივმართავთ პროფესიულ განსჯას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ჩვენ ასევე:

- ▶ გამოვავლენთ და ვაფასებთ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის რისკებს, ვგეგმავთ და ვატარებთ აუდიტორულ პროცედურებს ამ რისკებზე რეაგირების მიზნით და მოვიპოვებთ აუდიტორულ მტკიცებულებას, რომელიც საკმარისი და შესაფერისია აუდიტორული მოსაზრების გამოთქმისთვის საფუძვლის შესაქმნელად. არსებითი უზუსტობის რისკი, რომელიც გამოწვეულია თაღლითობით, უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი, რომელიც გამოწვეულია შეცდომით, რადგან თაღლითობა შეიძლება მოიცავდეს საიდუმლო მორიგებას, გაყალბებას, ინფორმაციის განზრახ გამოტოვებას, არასწორი ინფორმაციის წარმოდგენას ან შიდა კონტროლის უგულვებელყოფას.
- ▶ შევსწავლით აუდიტისთვის მნიშვნელოვან შიდა კონტროლს, რათა დავგეგმოთ მოცემული კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ▶ ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკის, ასევე მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებების და შესაბამისი განმარტებითი შენიშვნების მართებულობას.
- ▶ გამოვავლენთ დასკვნა იმის შესახებ, თუ რამდენად მიზანშეწონილია ხელმძღვანელობის მიერ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვების საფუძველზე აღრიცხვის გამოყენება და, მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებაზე დაყრდნობით ვასკვნით, არსებობს თუ არა ისეთ მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი გაურკვევლობა, რაც შეიძლება სერიოზული ეჭვის საფუძველი გახდეს იმასთან დაკავშირებით, შეძლებს თუ არა ბანკი ფუნქციონირებად საწარმოდ დარჩენას. თუ დავასკვნით, რომ არსებითი განუსაზღვრელობა არსებობს, ვალდებულები ვართ, აუდიტორის დასკვნაში ყურადღება გავამახვილოთ ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის განმარტებით შენიშვნებზე, ან, თუ განმარტებითი შენიშვნები არ არის საკმარისი, მოვახდინოთ ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებას. ამის მიუხედავად, სამომავლო მოვლენებმა ან პირობებმა შეიძლება გამოიწვიოს ბანკის, როგორც ფუნქციონირებადი საწარმოს ფუნქციონირების შეწყვეტა.
- ▶ მთლიანობაში ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას, სტრუქტურასა და შინაარსს, განმარტებითი შენიშვნების ჩათვლით, და აგრეთვე იმას, თუ ასახავს ფინანსური ანგარიშგება შესაბამისი ოპერაციებსა და მოვლენებს ისე, რომ უზრუნველყოფდეს სამართლიან წარდგენას.

სამეთვალყურეო საბჭოს, სხვა საკითხებთან ერთად, ვატყობინებთ აუდიტის მასშტაბს და ვადებს, აგრეთვე აუდიტორული შემოწმების მნიშვნელოვან შედეგებს, მათ შორის შიდა კონტროლის მნიშვნელოვან ნაკლოვანებებს, რომლებსაც აუდიტის პროცესში გამოვავლენთ.

რუსლან ხოროშვილი

შპს „იუაი საქართველოს“ სახელით

8 მაისი, 2017 წ.

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით
(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2016	2015
აქტივები			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	5	20,120	10,173
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	12,179	2,446
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7	8,178	13,110
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:	8		
- გასაყიდად გამიზნული		20	20
- დაფარვის ვადამდე ფლობილი		1,805	4,353
- სესხები და მისაღები ანგარიშები		10,359	2,829
საინვესტიციო ქონება	9	10,051	12,289
ძირითადი საშუალებები	10	16,719	17,972
სხვა აქტივები	12	470	780
არამატერიალური აქტივები	10	40	48
სულ აქტივები		79,941	64,020
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	13	9,000	2,317
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	14	32,799	21,371
მოგების გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	11	271	3,114
ანარიცხები	16	107	-
სხვა ვალდებულებები	12	754	438
სულ ვალდებულებები		42,931	27,240
კაპიტალი			
საწესდებო კაპიტალი	15	30,000	30,000
მიწის და შენობების გადაფასების რეზერვი		5,153	5,861
გაუნაწილებელი მოგება		1,857	919
სულ კაპიტალი		37,010	36,780
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		79,941	64,020

ხელმოწერილია და ნებადართულია გამოსაცემად ბანკის დირექტორთა საბჭოს მიერ

ალექსანდრე ძნელაძე
 გენერალური დირექტორი

8 მაისი, 2017 წ.

ნათია მერაბიშვილი
 ფინანსური დირექტორი

8-53 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

მოგება-ზარალის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

		შენიშვნები	2016	2015
საპროცენტო შემოსავალი				
კლიენტებზე გაცემული სესხები			1,822	3,301
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები			1,497	526
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ			127	280
			<u>3,446</u>	<u>4,107</u>
საპროცენტო ხარჯი				
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე			(659)	(955)
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე			(270)	(19)
			<u>(929)</u>	<u>(974)</u>
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი			2,517	3,133
სესხის გაუფასურების რეზერვის შემოზღუდვა	7		592	2,398
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის შემოზღუდვის შემდეგ			3,109	5,531
წმინდა საკომისიო შემოსავალი				
წმინდა მოგება/(ზარალი) უცხოური ვალუტიდან:	17		212	445
- გარიგებები			1,455	1,408
- საკურსო სხვაობები			(1,053)	(545)
წმინდა მოგება საინვესტიციო ქონების გადაფასებიდან	9		1,219	2,780
წმინდა ზარალი საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან			(2,128)	(21)
სხვა შემოსავალი	18		365	1,073
არასაპროცენტო შემოსავალი			70	5,140
თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯი				
სხვა საოპერაციო ხარჯები	19		(2,066)	(3,205)
ცვეთა და ამორტიზაცია	10		(2,412)	(3,359)
სხვა გაუფასურება და რეზერვები			(666)	(897)
არასაპროცენტო ხარჯი			(62)	(263)
(ზარალი)/მოგება მოგების გადასახადით დაბეგვრამდე			(5,206)	(7,724)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	11		(2,027)	2,947
			2,756	(477)
წლის წმინდა მოგება			729	2,470

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2016	2015
წლის მოგება		729	2,470
სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებში მოგებად ან ზარალად რეკლასიფიცირებაც არ ხდება:			
შენობა-ნაგებობების გადაფასებით მიღებული მოგება/(ზარალი)	10	(586)	3,115
სხვა სრული შემოსავლის კომპონენტებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადი	11	87	(467)
წმინდა სხვა სრული (ზარალი)/შემოსავალი, რომლის შემდეგ პერიოდებში მოგებად ან ზარალად გადატანაც არ ხდება, წმინდა		(499)	2,648
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი		230	5,118

კაპიტალში ცვლილებების ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	საწესდებო კაპიტალი	მიწის და შენობების გადაფასების რეზერვი	გაუნაწილებე- ლი მოგება / (აკუმულირებუ- ლი ზარალი)	სულ კაპიტალი
31 დეკემბერი, 2014 წ.	30,000	3,313	(1,651)	31,662
წლის მოგება	–	–	2,470	2,470
წლის სხვა სრული შემოსავალი	–	2,648	–	2,648
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	2,648	2,470	5,118
გადაფასების რეზერვის ცვეთა და გადატანა, გადასახადის გათვალისწინებით	–	(100)	100	–
31 დეკემბერი, 2015 წ.	30,000	5,861	919	36,780
წლის მოგება	–	–	729	729
წლის სხვა სრული ზარალი	–	(499)	–	(499)
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	–	(499)	729	230
ქონების გადაფასების რეზერვის ცვეთა მოგების გადასახადის გათვალისწინებით	–	(209)	209	–
31 დეკემბერი, 2016 წ.	30,000	5,153	1,857	37,010

ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული საანგარიშგებო წლისათვის

(ათას ლარში)

	შენიშვნები	2016	2015
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
მიღებული პროცენტი		2,958	4,780
გადახდილი პროცენტი		(549)	(1,237)
მიღებული საკომისიო		418	810
გადახდილი საკომისიო		(206)	(365)
უცხოურ ვალუტებში განხორციელებული ოპერაციებიდან რეალიზებული წმინდა მოგება		1,455	1,408
სხვა მიღებული შემოსავალი		398	1,103
გადახდილი ხელფასები და თანამშრომლებზე გაწეული ხარჯები		(2,079)	(3,406)
გადახდილი სხვა საოპერაციო ხარჯები		(2,139)	(3,221)
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/ საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული ფულადი ნაკადები საოპერაციო აქტივებსა და ვალდებულებებში ცვლილებებამდე		256	(128)
<i>საოპერაციო აქტივების წმინდა (ზრდა)/კლება</i>			
სავალდებულო რეზერვები სებ-ში		(10,350)	8,452
კლიენტებზე გაცემული სესხები		6,093	9,800
სხვა აქტივები		19	111
<i>საოპერაციო ვალდებულებების წმინდა ზრდა/(კლება)</i>			
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე		6,811	1,810
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე		11,965	(30,430)
სხვა ვალდებულებები		165	(18)
საოპერაციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები		14,959	(10,403)
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობიდან			
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა		(7,082)	(2,795)
შემოსულობა საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების გამოსყიდვიდან		2,501	1,056
შემოსულობა საინვესტიციო ქონების გაყიდვიდან		1,987	8,396
არამატერიალური აქტივების შეძენა		(13)	(39)
ძირითადი საშუალებების შეძენა		(28)	(313)
შემოსულობა ძირითადი საშუალებების გაყიდვიდან		15	65
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი ნაკადები		(2,620)	6,370
ფინანსურ საქმიანობაში (გამოყენებული) / ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული ფულადი ნაკადები			
სხვა ნასესხები სახსრების დაფარვა		–	(41,059)
ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული/(გამოყენებული) წმინდა ფულადი სახსრები		–	(41,059)
სავალუტო კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე		(2,392)	4,102
ფულადი სახსრების და მათი ეკვივალენტების წმინდა ზრდა/(კლება)		9,947	(40,990)
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის დასაწყისში	5	10,173	51,163
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, პერიოდის ბოლო	5	20,120	10,173

8-53 გვერდებზე წარმოდგენილი შენიშვნები წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელი ნაწილია.

(ათას ლარში)

1. ძირითადი საქმიანობა

სს „სილქ როუდ ბანკი“ (შემდგომში „ბანკი“) ქართული სააქციო საზოგადოებაა.

ბანკი იღებს ანაზრებს მოსახლეობისგან, გასცემს სესხებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კორპორატიულ და საცალო კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას. ბანკის იურიდიული მისამართია საქართველო, თბილისი, ზაარბრუკენის მოედანი, 2. ბანკი იმართება საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ და თავის საქმიანობას ახორციელებს # 238 ლიცენზიის საფუძველზე.

2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის აქციონერები არიან:

აქციონერი	2016,%	2015,%
ფინანსური ჯგუფი „სილქ როუდი“ (საქართველო)	99.99	99.99
სხვა	0.01	0.01
სულ	100.00	100.00

ბანკი უშუალოდ კონტროლდება საქართველოს მოქალაქე ბატონი გიორგი რამიშვილის მიერ.

2. მომზადების საფუძველი

ზოგადი ინფორმაცია

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია „ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების“ (შემდეგში მოხსენიებული, როგორც „ფასს“) შესაბამისად, პირვანდელი ღირებულების მეთოდის გამოყენებით, გარდა მიწისა და შენობა-ნაგებობების, საინვესტიციო ქონების და გასაყიდად არსებული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების, რომლებიც ასახულია სამართლიანი ღირებულებით.

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ათას ლარში თუკი სხვაგვარად არ იქნა მითითებული. სამუშაო ვალუტა არის ლარი, რადგან ბანკის ოპერაციების უმეტესობა გამოხატულია დაფინანსებულია ლარში. ოპერაციები სხვა ვალუტაში აღრიცხულია, როგორც უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები.

ბუღალტრული აღრიცხვის პოლიტიკა, რომელიც გამოყენებულ იქნა წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, აღწერილია ქვემოთ.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები

სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება

ბანკმა მიიღო ფასს-ისა და ფაისკ-ის შემდეგი ცვლილებები, რომლებიც ძალაშია 2016 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის:

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სააღრიცხვო პოლიტიკაში შესული ცვლილებები და ახალი ან შეცვლილი სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების მიღება (გაგრძელება)

ცვლილებები ბასს 1-ში „ინფორმაციის გახსნის ინიციატივა“

ბასს 1-ის ცვლილებები ბასს 1-ის არსებულ მოთხოვნებს განმარტავს და არ შეაქვს მასში მნიშვნელოვანი ცვლილებები. ცვლილებები განმარტავს:

- ▶ ბასს 1-ის არსებითობის მოთხოვნებს
- ▶ რომ გარკვეული მუხლები მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლების ანგარიშგებაში (ანგარიშგებებში) და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში შეიძლება დეზაგრეგირებული სახით იყოს წარმოდგენილი
- ▶ რომ საწარმოებს შეუძლიათ თვითონ გადაწყვიტონ, რა თანმიმდევრობით წარმოადგენენ ფინანსური ანგარიშგებების განმარტებით შენიშვნებს
- ▶ რომ მეკავშირე და ერთობლივი საწარმოების სხვა სრული შემოსავლის წილი, რომელიც აღირიცხება კაპიტალის მეთოდის გამოყენებით, აგრეგირებული სახით, ერთ მუხლში იყოს წარმოდგენილი, და იმ მუხლებს შორის გადანაწილდეს, რომლებიც შემდგომ რეკლასიფიცირდება ან არ რეკლასიფიცირდება მოგებასა და ზარალში.

გარდა ამისა, ცვლილებები განმარტავს მოთხოვნებს, როდესაც წარმოდგენილია დამატებითი ქვეჯამები ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, მოგება-ზარალისა და სხვა სრულ შემოსავლის ანგარიშგებაში (ანგარიშგებებში). ცვლილებები ძალაშია 2016 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის.

ცვლილებები ფასს 10-ში, ფასს 12-სა და ბასს 28-ში „საინვესტიციო საწარმოები: კონსოლიდირებიდან გამონაკლისის დაშვება“

ეს ცვლილებები ეხება იმ საკითხებს, რომლებიც წამოიჭრა ფასს 10-ის „კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება“ მიხედვით საინვესტიციო საწარმოებისთვის გამონაკლისის დაშვებასთან დაკავშირებით. ფასს 10-ში შესული ცვლილებები განმარტავს, რომ გამონაკლისის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების წარდგენის წესიდან ვრცელდება ისეთ მშობელ კომპანიაზე, რომელიც არის საინვესტიციო საწარმოს შვილობილი კომპანია მაშინ, როცა საინვესტიციო საწარმო თავის ყველა შვილობილ კომპანიას სამართლიანი ღირებულებით აფასებს.

ამასთან, ფასს 10-ში შესული ცვლილებები განმარტავს, რომ მხოლოდ იმ საინვესტიციო საწარმოს შვილობილი კომპანიის კონსოლიდირება უნდა მოხდეს, რომელიც თვითონ არ არის საინვესტიციო საწარმო და უწევს მხარდაჭერის მომსახურებას საინვესტიციო საწარმოს. საინვესტიციო საწარმოს ყველა დანარჩენი შვილობილი კომპანია სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ბასს 28-ში „ინვესტიციები მეკავშირე საწარმოებში“ შესული ცვლილებები ინვესტორს საშუალებას აძლევს, კაპიტალ-მეთოდის გამოყენებისას შეინარჩუნოს სამართლიანი ღირებულებით შეფასება, რომელიც გამოიყენა საინვესტიციო საწარმოს მეკავშირე ან ერთობლივმა საწარმომ შვილობილ კომპანიებში თავისი წილების მიმართ.

ეს ცვლილებები რეტროსპექტულად გამოიყენება და ძალაში შედის 2016 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ამ ცვლილებებს გავლენა არ აქვს ბანკზე, რადგან ბანკი არ იყენებს კონსოლიდირებიდან გამონაკლისს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ყოველწლიური გაუმჯობესებები 2012-2014 წ.წ. ციკლი

მოცემული გაუმჯობესებები ძალაშია 2016 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის. კერძოდ ისინი მოიცავს შემდეგს:

ფასს (IFRS) 5 „გასაყიდად გამიზნული გრძელვადიანი აქტივები და შეწყვეტილი ოპერაციები“
 აქტივების (ან გასასხვისებელი აქტივების ჯგუფის) გასხვისება ძირითადად ხდება მათი გაყიდვით, ან მფლობელებისთვის განაწილებით. ფასს 5-ის ცვლილება განმარტავს, რომ გასხვისების ერთი მეთოდიდან მეორეზე გადასვლა, არ უნდა იქნეს მიჩნეული გასხვისების ახალ გეგმად, არამედ უნდა ჩაითვალოს არსებული გეგმის გაგრძელებად. მაშასადამე, ფასს 5-ის მოთხოვნების გამოყენება ხდება უწყვეტად. აღნიშნული ცვლილება გამოიყენება პერსპექტიულად.

ფასს (IFRS) 7 „ფინანსური ინსტრუმენტები: განმარტებითი შენიშვნები“
 ცვლილება განმარტავს, რომ მომსახურების კონტრაქტი, რომელიც შეიცავს გასამრჯელოს, შეიძლება წარმოადგენდეს ფინანსურ აქტივში მონაწილეობის გაგრძელებას. იმისათვის, რომ კომპანიამ დაადგინოს განმარტებითი შენიშვნების აუცილებლობა, უნდა მოხდეს გასამრჯელოსა და კონტრაქტის შინაარსობრივი შეფასება მონაწილეობის გაგრძელების შესახებ ფასს 7-ში მოცემული მითითებების მიხედვით. იმის შეფასება, თუ მომსახურების რომელი კონტრაქტები წარმოადგენს მონაწილეობის შენარჩუნებას, უნდა მოხდეს რეტროსპექტულად. ამის მიუხედავად, განმარტებითი შენიშვნები არ არის სავალდებულო ნებისმიერი პერიოდისთვის, რომელიც წინ უსწრებს ცვლილებების პირველად გამოყენების წლიურ პერიოდს.

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება

ბანკი ფინანსურ ინსტრუმენტებს, როგორიცაა სავაჭრო და გასაყიდად არსებული ფასიანი ქაღალდები, წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები და არაფინანსური აქტივები (მაგალითად, საინვესტიციო ქონება) აფასებს სამართლიანი ღირებულებით ყოველი საბალანსო ანგარიშის შედგენის თარიღით. ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება წარმოდგენილია 21-ე შენიშვნაში.

სამართლიანი ღირებულება არის თანხა, რომელიც მიიღება აქტივის გაყიდვის შედეგად, ან გადაიხდება ვალდებულების გადაცემის შედეგად ბაზრის მონაწილეებს შორის ჩვეულებრივი გარიგების პირობებში შეფასების თარიღისთვის. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება იმ დაშვებას ეყრდნობა, რომ აქტივის გაყიდვის ან ვალდებულების გადაცემის გარიგება შედგება:

- ▶ აქტივის ან ვალდებულების მთავარ ბაზარზე, ან
- ▶ მთავარი ბაზრის არარსებობის შემთხვევაში აქტივის ან ვალდებულებისთვის ყველაზე ხელსაყრელ ბაზარზე.

მთავარი ან ყველაზე ხელსაყრელი ბაზარი ბანკისთვის ხელმისაწვდომი უნდა იყოს. აქტივის ან ვალდებულების სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება იმ დაშვების საფუძველზე, რომ ბაზრის მონაწილეები აქტივის ან ვალდებულების შეფასებისას იმოქმედებენ საკუთარი ეკონომიკური ინტერესების მაქსიმალური გათვალისწინებით. არაფინანსური აქტივის სამართლიანი ღირებულების შეფასება უნდა ითვალისწინებდეს ბაზრის მონაწილის შესაძლებლობას მიიღოს ეკონომიკური სარგებელი ამ აქტივის საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოყენებით, ან ბაზრის სხვა მონაწილისათვის მიყიდვით, რომელიც ამ აქტივს საუკეთესოდ და ეფექტიანად გამოიყენებს.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

ბანკი ირჩევს შეფასების მეთოდებს, რომლებიც შესაფერისია არსებული გარემოებებისთვის და რომელთა გამოყენებითაც სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად საკმარისი მონაცემები მოიძებნება, რომლებიც მაქსიმალურად იყენებს საბაზრო მონაცემებს და მინიმალურად - არასაბაზრო მონაცემებს. ყველა აქტივი და ვალდებულება, რომელთა სამართლიანი ღირებულება შეფასებულია ან წარმოდგენილია ფინანსურ ანგარიშგებაში, დაჯგუფებულია სამართლიანი ღირებულების ქვემოთ მოცემული იერარქიის მიხედვით, ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე, რომელიც მნიშვნელოვანია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისას:

- ▶ დონე 1 – იდენტური აქტივების ან ვალდებულების კოტირებული (არაკოტირებული) საბაზრო ფასები აქტიურ ბაზრებზე;
- ▶ დონე 2 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შესაძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის პირდაპირი ან არაპირდაპირი განსაზღვრა;
- ▶ დონე 3 – ღირებულების შეფასების მეთოდები, რომელთა მიხედვითაც შეუძლებელია სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის ამოსავალი მონაცემის განსაზღვრა.

ბანკი განსაზღვრავს ფინანსურ ანგარიშგებაში რეგულარულად აღიარებული აქტივებისა და ვალდებულებების ერთი იერარქიიდან მეორეში გადასვლის ფაქტს კატეგორიზაციის განმეორებითი შეფასებით (მთლიანი სამართლიანი ღირებულების შეფასებისთვის აუცილებელი ყველაზე დაბალი დონის მონაცემის საფუძველზე) ანგარიშგების ყოველი პერიოდის ბოლოსთვის.

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება

ბასს 39-ის სტანდარტის შესაბამისად, ფინანსური აქტივები კლასიფიცირებულია სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ და მოგებასა და ზარალში ასახულ ფინანსურ აქტივებად, სესხებად და მოთხოვნებად, დაფარვის ვადამდე ფლობილ ფასიან ქაღალდებად ან გასაყიდად გამიზნულ ფინანსურ აქტივებად. ბანკი განსაზღვრავს ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას მათი თავდაპირველი აღიარებისას და მოგვიანებით შეიძლება მოახდინოს ფინანსური აქტივების რეკლასიფიცირება ქვემოთ მითითებულ შემთხვევებში.

აღიარების თარიღი

ფინანსური აქტივების ყოველგვარი ყიდვა-გაყიდვა ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში აღიარებულია გარიგების თარიღით, ანუ იმ თარიღით, როდესაც ბანკმა აქტივის შესყიდვის ვალდებულება იკისრა. ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ყიდვა-გაყიდვა ნიშნავს ფინანსური აქტივების ისეთ ყიდვა-გაყიდვას, რაც მოითხოვს აქტივების გადაცემას კანონმდებლობით ან საბაზრო პრაქტიკით განსაზღვრულ ვადაში.

დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციები

არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, რომლებსაც აქვთ ფიქსირებული ან განსაზღვრადი დაფარვების გრაფიკი და ფიქსირებული ვადა, კლასიფიცირდება, როგორც დაფარვის ვადამდე ფლობილი ფასიანი ქაღალდები, თუ ბანკს აქვს დაფარვის ვადამდე მათი ფლობის სურვილი და შესაძლებლობა. ეს განსაზღვრება არ მოიცავს განუსაზღვრელი ვადის მქონე ინვესტიციებს. ინვესტიციები დაფარვის ვადამდე ფლობილ ფასიან ქაღალდებში აისახება ამორტიზებული ღირებულებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ინვესტიციების გაუფასურების შემთხვევაში, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივები (გაგრძელება)

სესხები და მისაღები ანგარიშები

სესხები და მისაღები ანგარიშები არის არაწარმოებული ფინანსური აქტივები, ფიქსირებული ან განსაზღვრული გადახდებით, რომლებიც არ არის კოტირებული აქტიურ ბაზარზე. აღნიშნული ინსტრუმენტები არ არის განკუთვნილი სასწრაფო ან მოკლევადიანი გადაყიდვისთვის, და არ არის კლასიფიცირებული, როგორც სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები ან გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები. აღნიშნული აქტივები აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით მოქმედი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება სესხების და მისაღები ანგარიშების აღიარების შეწყვეტის ან გაუფასურების შემთხვევაში, ასევე ამორტიზაციის პროცესში.

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები ის არაწარმოებული ფინანსური აქტივებია, რომლებიც გამიზნულია გასაყიდად ან არ არის გათვალისწინებული რომელიმე ზემოხსენებულ კატეგორიაში. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, გასაყიდად არსებული ფინანსური აქტივების შეფასება ხდება სამართლიანი ღირებულებით, ხოლო მოგებისა და ზარალის აღიარება ხდება სხვა სრულ შემოსავალში ინვესტიციის აღიარების შეწყვეტის ან გაუფასურების დრომდე, როდესაც კუმულაციური მოგება-ზარალი, რომელიც მანამდე სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში იყო ასახული, რეკლასიფიცირდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. თუმცა, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით გამოანგარიშებული საპროცენტო შემოსავლების აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში.

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფული და ფულადი სახსრების ეკვივალენტები შედგება ნაღდი ფულის, ეროვნული ბანკისადმი მოთხოვნების (სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით) და საკრედიტო დაწესებულებებისადმი მოთხოვნებისაგან, რომელთაც აქვთ გამოცემიდან 90 დღის ვადა და თავისუფალნი არიან საკონტრაქტო ვალდებულებებისაგან.

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

ბანკის სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით და წარმოადგენს სარგებლის განაკვეთის მქონე სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომელთა გამოყენებაც ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად არ არის ხელმისაწვდომი და, შესაბამისად, არ აისახება, როგორც ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების შემადგენელი ნაწილი ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისათვის. სავალდებულო რეზერვი შედის საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების მუხლში.

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკი იყენებს წარმოებულ ფინანსურ ინსტრუმენტებს, მაგალითად, სავალუტო სვოპებს. ეს ფინანსური ინსტრუმენტები აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით და სამართლიანი ღირებულებები განისაზღვრება სპოტ ბაზრის ფასებით, ფინანსური ინსტრუმენტების მოკლევადიანი ხასიათის გამო. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები აისახება, როგორც აქტივები, როდესაც მათი სამართლიანი ღირებულება დადებითია, და როგორც ვალდებულებები, როცა მათი სამართლიანი ღირებულება უარყოფითია. ამ ინსტრუმენტებიდან მიღებული მოგება და ზარალი აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც სავალუტო ოპერაციებიდან წმინდა მოგება/(ზარალი).

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ნასესხები სახსრები

გამოშვებული ფინანსური ინსტრუმენტები ან მათი კომპონენტები კლასიფიცირდება ვალდებულებების სახით მაშინ, როდესაც მფლობელის წინაშე საკონტრაქტო გარიგებების შედეგად ბანკს წარმოეშობა ვალდებულება, რომ გადაიხადოს ფული ან ფინანსური ინსტრუმენტი ან სხვაგვარად დააკმაყოფილოს ეს ვალდებულება, გარდა განსაზღვრული ფულადი თანხის ან სხვა ფინანსური ინსტრუმენტის სანაცვლოდ საკუთარი წილობრივი ინსტრუმენტების განსაზღვრული რაოდენობის მიღებისა. ამგვარი ინსტრუმენტები მოიცავს ვალდებულებებს ცენტრალური ბანკის, საკრედიტო დაწესებულებებისა და კლიენტების წინაშე. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ნასესხები სახსრების შეფასება ხდება ამორტიზებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. მოგებისა და ზარალის აღიარება მოგებაში ან ზარალში ხდება ნასესხები სახსრების აღიარების შეწყვეტისას, აგრეთვე ამორტიზაციის პროცესში.

იჯარა

i. საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მოიჯარე

აქტივების იჯარა, რომელთან მიმართებაშიც მფლობელობის რისკებიც და სარგებელიც მეიჯარის ხელშია, კლასიფიცირებულია, როგორც საოპერაციო იჯარა. საოპერაციო იჯარის საიჯარო თანხები აისახება წრფივი მეთოდით, როგორც ხარჯი იჯარის პერიოდში და შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ii. საოპერაციო იჯარა – ბანკი, როგორც მეიჯარე

ბანკი საოპერაციო იჯარის აქტივებს წარმოადგენს ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში აქტივების ხასიათის მიხედვით. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლის აღიარება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ხდება სხვა შემოსავლის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში დარიცხვის წრფივი მეთოდით. მოიჯარისათვის წამახალისებელ ფაქტორებზე ჯამური დანახარჯის აღიარება ხდება, როგორც საიჯარო შემოსავლის წრფივი მეთოდით შემცირება იჯარის ვადის განმავლობაში. საოპერაციო იჯარიდან შემოსავლების მიღების თავდაპირველი პირდაპირი ხარჯები საიჯარო აქტივების საბალანსო ღირებულებას ემატება.

ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასება თავდაპირველი აღიარებისას

ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი აღიარებისას მათი აღრიცხვა ხდება სამართლიანი ღირებულებით, და ის ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც არ არის შეფასებული სამართლიანი ღირებულებით და ასახული მოგებაში ან ზარალში, კორექტირდება გარიგებასთან პირდაპირ დაკავშირებული ხარჯებით.

თავდაპირველი აღიარებისას ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულების საუკეთესო შეფასება არის გარიგების ფასი. თუ ბანკი გადაწყვეტს, რომ თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებული სამართლიანი ღირებულება განსხვავდება გარიგების ფასისგან, მაშინ:

- ▶ თუ სამართლიანი ღირებულება დასტურდება აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივის ან ვალდებულების კოტირებული ფასით (ე. ი. 1 დონის ამოსავალი მონაცემი) ან ეყრდნობა შეფასების მეთოდს, რომელიც გამოიყენებს მხოლოდ საბაზრო ინფორმაციას, მაშინ ბანკი აღიარებს სხვაობას თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის, როგორც მოგებას ან ზარალს.
- ▶ ყველა დანარჩენ შემთხვევაში ფინანსური ინსტრუმენტების თავდაპირველი შეფასება დაკორექტირდება, რომ გადაავადოს სხვაობა თავდაპირველი აღიარებისას შეფასებულ სამართლიან ღირებულებასა და გარიგების ფასს შორის. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ბანკი ამ გადავადებულ სხვაობას აღიარებს მოგებას ან ზარალს მხოლოდ მაშინ, როდესაც მონაცემები გახდება ბაზარზე მოპოვებადი, ან როდესაც ინსტრუმენტების აღიარება შეწყდება.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური ინსტრუმენტების ურთიერთგაქვითვა

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები ურთიერთგაქვითება და წმინდა თანხა აისახება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუ არსებობს აღიარებული თანხების ურთიერთგაქვითვის იურიდიული უფლება და არსებობს აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგაქვითვის ან ერთდროულად აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულებების დაფარვის სურვილი. ურთიერთგაქვითვის უფლების გამოყენება არ უნდა ხდებოდეს სამომავლო შემთხვევის დადგომის პირობით და ნებადართული უნდა იყოს:

- ▶ ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში;
- ▶ დეფოლტის შემთხვევაში; და
- ▶ კომპანიის და ყველა კონტრაქტის არაკრედიტუნარიანობის ან გაკოტრების შემთხვევაში.

ეს პირობები, ზოგადად, არ სრულდება ძირითად საკლირინგო ხელშეკრულებებში და შესაბამისი აქტივები და ვალდებულებები მთლიანად არის წარმოდგენილი ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

ფინანსური აქტივების გაუფასურება

ბანკი თითოეული საანგარიშგებო თარიღისთვის აფასებს ფინანსური აქტივის ან ფინანსური აქტივების ჯგუფის გაუფასურების რაიმე ობიექტური ნიშნის არსებობას. ფინანსური აქტივი ან ფინანსური აქტივების ჯგუფი გაუფასურებულად განიხილება მხოლოდ და მხოლოდ მაშინ, თუ არსებობს გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება ერთი ან მეტი მოვლენის შედეგად, რომელსაც ადგილი ჰქონდა აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდეგ („ზარალის დადგომის შემთხვევა“) და ზარალის დადგომის ეს შემთხვევა გავლენას ახდენს ფინანსური აქტივიდან მისაღები ფულადი სახსრების მომავალში მოსალოდნელ ნაკადებზე, რომელთა სარწმუნოდ განსაზღვრაც შესაძლებელია. გაუფასურების არსებობის ობიექტური ნიშანი შეიძლება იყოს ის ფაქტი, რომ მევალე ან მევალეთა ჯგუფი განიცდის მნიშვნელოვან ფინანსურ სირთულეებს, არღვევს სესხის პროცენტის ან ძირითადი თანხის გადახდის ვალდებულებას, არსებობს გაკოტრების ან სხვა სახის ფინანსური რეორგანიზაციის მაღალი ალბათობა და არსებული მონაცემები მიუთითებს ფულადი სახსრების მოსალოდნელი მომავალი ნაკადების შემცირებაზე, მაგალითად, როგორცაა ცვლილებები ვადაგადაცილებული გადახდების დონეში ან ეკონომიკურ პირობებში, რომლებსაც უკავშირდება ვალდებულებების შეუსრულებლობა.

მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ და კლიენტებზე გაცემული სესხები

საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული მოთხოვნების და კლიენტებზე გაცემული სესხების შეფასებისას ბანკი თავდაპირველად ინდივიდუალურად ადგენს არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური საფუძველი ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივებისთვის ან კოლექტიურად უმნიშვნელოდ მიჩნეული ფინანსური აქტივებისათვის. თუ დადგინდა, რომ ინდივიდუალურად შეფასებული ფინანსური აქტივის (განურჩევლად იმისა, მნიშვნელოვანია ის თუ არა) გაუფასურების ობიექტური საფუძველი არ არსებობს, აქტივის ჩართვა ხდება ფინანსური აქტივების ჯგუფში, რომელსაც ახასიათებს ანალოგიური საკრედიტო რისკები და ამ ფინანსური აქტივების ჯგუფის შეფასება გაუფასურებასთან მიმართებაში ხდება კოლექტიურად. აქტივები, რომელთა გაუფასურებაც ინდივიდუალურად ფასდება და რომლებზეც ხდება გაუფასურების ზარალის აღიარება, არ მონაწილეობს გაუფასურებასთან მიმართებაში აქტივების კოლექტიური შეფასების პროცესში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

თუ არსებობს გაუფასურების ზარალის წარმოშობის ობიექტური საფუძველი, ზარალის თანხა აღირიცხება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის (გარდა მომავალში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალისა, რომელსაც ჯერ ადგილი არ ჰქონია). აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის მეშვეობით და დანაკარგის თანხის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. საპროცენტო შემოსავალი ერიცხება შემცირებულ საბალანსო ღირებულებას აქტივის თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით. სესხები მათ რეზერვთან ერთად ჩამოიწერება მაშინ, როდესაც მათი ამოღება აღარ არის რეალურად მოსალოდნელი, ხოლო უზრუნველყოფა მთლიანად რეალიზებულია ან ბანკისთვის არის გადაცემული. თუ მომდევნო წლის განმავლობაში გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი გაიზრდება ან შემცირდება გაუფასურების აღიარების შემდგომი მოვლენის გამო, მანამდე აღიარებული გაუფასურების ზარალი იზრდება ან მცირდება გაუფასურების რეზერვის ანგარიშის კორექტირებით. თუ ჩამოწერების ამოღება მომავალში მოხერხდება, ეს აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულება დისკონტირებულია ფინანსური აქტივის თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. თუ სესხს აქვს ცვლადი საპროცენტო განაკვეთი, დისკონტის განაკვეთს გაუფასურების ზარალის შესაფასებლად წარმოადგენს მიმდინარე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი. უზრუნველყოფილი ფინანსური აქტივის სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების გამოთვლა ასახავს ფულად ნაკადებს, რომლებიც გამოდინარეობს დაგირავებული ქონების გამოსყიდვის უფლების ჩამორთმევიდან, უზრუნველყოფის მიღებასთან და რეალიზაციასთან დაკავშირებული ხარჯების გამოკლებით, იმისდა მიუხედავად, მოსალოდნელია თუ არა დაგირავებული ქონების გამოსყიდვის უფლების ჩამორთმევა.

გაუფასურების კოლექტიურად შეფასების მიზნით, ფინანსური აქტივები დაჯგუფებულია ბანკის პროდუქტების მონიტორინგის შიდა სისტემაზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს საკრედიტო რისკის ისეთ მახასიათებლებს, როგორებიცაა აქტივის ტიპი, სექტორი, გეოგრაფიული მდებარეობა, უზრუნველყოფის ტიპი, ვადაგადაცილების სტატუსი და სხვა.

გაუფასურებასთან მიმართებაში კოლექტიურად შეფასებული ფინანსური აქტივების სამომავლო ფულადი ნაკადები განსაზღვრულია მსგავსი საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივების ისტორიული ზარალის შესაბამისად.

დაფარვის ვადამდე ფლობილი ფინანსური ინვესტიციები

დაფარვის ვადამდე ფლობილი ინვესტიციებისათვის ბანკი ინდივიდუალურად აფასებს, არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური საფუძველი. თუ არსებობს გაუფასურების ზარალის წარმოშობის ობიექტური საფუძველი, ზარალის თანხა აღირიცხება, როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის. აქტივის საბალანსო ღირებულება მცირდება და ზარალის თანხა აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

თუ მომდევნო წელს სავარაუდო გაუფასურების მოცულობა მცირდება გაუფასურების აღიარების შემდგომი მოვლენის გამო, მანამდე დარიცხული ნებისმიერი თანხა კრედიტდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების გაუფასურება (გაგრძელება)

გასაყიდად გამიზნული ფინანსური აქტივები

გასაყიდად არსებული ფინანსური ინვესტიციების შემთხვევაში, ბანკი ყოველი საანგარიშგებო თარიღისათვის აფასებს, არსებობს თუ არა ინვესტიციის გაუფასურების ობიექტური საფუძველი.

გასაყიდად გამიზნული კაპიტალის ინვესტიციების შემთხვევაში, ობიექტური საფუძველი ნიშნავს ინვესტიციის სამართლიანი ღირებულების მნიშვნელოვან ან გრძელვადიან შემცირებას მის თვითღირებულებაზე ნაკლებ ოდენობამდე. თუ არსებობს გაუფასურების ნიშანი, კუმულაციური ზარალი (რომელიც შეფასებულია როგორც სხვაობა შესყიდვის ღირებულებასა და მოგებაში ან ზარალში აღიარებული ინვესტიციის გაუფასურების ზარალით შემცირებულ მიმდინარე სამართლიან ღირებულებას შორის), სხვა სრული შემოსავლის მუხლიდან რეკლასიფიცირებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. კაპიტალის ინვესტიციების გაუფასურების ზარალის აღდგენა მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში ასახვით არ ხდება; გაუფასურების შემდგომ მათი სამართლიანი ღირებულების ზრდა მთლიანად სხვა სრულ შემოსავალში აისახება.

რესტრუქტურული სესხები

თუ შესაძლებელია, უზრუნველყოფის საკუთრებაში მიღების ნაცვლად, ბანკი ახდენს სესხების რესტრუქტურულ რევიზიას. აღნიშნული შესაძლოა მოიცავდეს დაფარვის პირობების გაუმჯობესებას და სესხის ახალი პირობების შეთანხმებას.

რესტრუქტურული ბუღალტრული აღრიცხვა შემდეგნაირად ხორციელდება:

- ▶ თუ სესხის ვალუტა იცვლება, მაშინ ხდება ძველი სესხის აღიარების შეწყვეტა და ახალი სესხის აღიარება;
- ▶ თუ სესხის რესტრუქტურული რევიზია არ უკავშირდება მსესხებლის ფინანსურ სიმძნელებს, ბანკი იმავე მიდგომას მიმართავს, როგორც - ქვემოთ აღწერილი ფინანსური ვალდებულებების შემთხვევაში;
- ▶ თუ სესხის რესტრუქტურული რევიზია უკავშირდება მსესხებლის ფინანსურ სიმძნელებს და სესხი გაუფასურებულია რესტრუქტურული რევიზიის შემდეგ, ბანკი აღიარებს სხვაობას ახალი ფულადი ნაკადების დღევანდელ ღირებულებასა (დისკონტირებული თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით) და საბალანსო ღირებულებას შორის რესტრუქტურული რევიზიამდე, როგორც მიმდინარე პერიოდის გაუფასურების ხარჯს. იმ შემთხვევაში, თუ სესხი არ არის გაუფასურებული რესტრუქტურული რევიზიის შემდეგ, ბანკი ადგენს ახალ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთს.

მას შემდეგ, რაც მოხდება სესხის პირობებზე ხელახალი შეთანხმება, სესხი აღარ მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად. ხელმძღვანელობა მუდმივად ახდენს რესტრუქტურული სესხების მონიტორინგს, რათა დარწმუნდეს რომ შესრულებულია ყველა პირობა და სამომავლო დაფარვები მოსალოდნელია. გაუფასურებასთან მიმართებაში სესხები კვლავაც ფასდება ინდივიდუალურად ან კოლექტიურად და შეფასებისთვის გამოიყენება სესხის თავდაპირველი ან მიმდინარე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების აღიარების შეწყვეტა

ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივის (ან, სადაც მისაღებია, ფინანსური აქტივის ნაწილის ან ანალოგიური ფინანსური აქტივის ჯგუფის ნაწილის) ჩამოწერა ხდება თუ:

- ▶ ამოიწურა აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების ვადა;
- ▶ ბანკმა დათმო აქტივიდან ფულადი სახსრების მიღების უფლება, ან დაიტოვა ამგვარი უფლება, მაგრამ აიღო მესამე პირებისათვის თანხების სრულად და დაგვიანების გარეშე გადახდის სახელშეკრულებო ვალდებულება; და
- ▶ ბანკმა (ა) გადასცა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი; (ბ) არც გადასცა და არც დაიტოვა აქტივთან დაკავშირებული ყველა რისკი და სარგებელი, მაგრამ გადასცა აქტივზე კონტროლი.

იმ შემთხვევაში, თუ ბანკმა გადასცა აქტივიდან ფულადი ნაკადების მიღების უფლება და არ გადაუცია ძირითადი რისკები და სარგებელი ან კონტროლი აქტივზე, ბანკის მიერ აქტივის აღიარება ხდება უწყვეტი გამოყენების პირობით. უწყვეტი გამოყენება, რომელსაც აქვს გადაცემულ აქტივზე ერთგვარი გარანტიის ფორმა, აისახება აქტივის უმცირესი საბალანსო ღირებულებით და იმ მაქსიმალური თანხის გათვალისწინებით, რომლის გადახდაც შესაძლოა დასჭირდეს ბანკს.

როდესაც შემდგომი გამოყენება მიიღებს გადაცემულ აქტივზე წერილობითი და/ან შეძენილი ოფციონის ფორმას (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი საკონტრაქტო პირობების სახით), ბანკის ჩართულობის ხარისხი წარმოადგენს იმ გადაცემული აქტივის თანხას, რომლითაც შესაძლებელია აქტივის გამოსყიდვა. თუმცა იმ შემთხვევაში, როდესაც არსებობს წერილობითი მიწოდების ოფციონი (ფულადი ოფციონების ან მსგავსი საკონტრაქტო პირობების სახით) სამართლიანი ღირებულებით ასახულ აქტივზე, ბანკის ჩართულობის ხარისხი შემოიფარგლება გადაცემული აქტივების სამართლიან ღირებულებასა და ოფციონის რეალიზაციის ფასს შორის უმცირესით.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებების აღიარება წყდება მაშინ, როდესაც ისინი იფარება, ბათილდება ან ამოიწურება.

როდესაც არსებულ ფინანსურ ვალდებულებას ცვლის მეორე ფინანსური ვალდებულება იმავე კრედიტორის მიმართ მნიშვნელოვნად შეცვლილი პირობებით, ან თუ მიმდინარე ვალდებულების პირობები მნიშვნელოვნად იცვლება, ამგვარი ცვლილება თუ მოდიფიკაცია აღირიცხება, როგორც თავდაპირველი ვალდებულების აღიარების გაუქმება და ახალი ვალდებულების აღიარება, ხოლო შესაბამისი საბალანსო ღირებულების სხვაობა აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

საკრედიტო ვალდებულებები

ჩვეულებრივი საქმიანობის პროცესში ბანკი გასცემს კრედიტებთან დაკავშირებულ გარანტიებს, ძირითადად აკრედიტივებსა და ფინანსურ გარანტიებს. ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს გადახდების განხორციელების შეუზღუდავ რწმუნებას იმ შემთხვევაში, თუ კლიენტი ვერ მოახერხებს თავისი ვალდებულების დაფარვას მესამე პირებისადმი. ასეთი გარანტიები არის ისეთივე საკრედიტო რისკის მატარებელი, როგორისაც - სესხები. ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება ფინანსური ანგარიშგების „სხვა ვალდებულებების“ მუხლში, როგორც მიღებული საკომისიოს თანხა. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ, ბანკის ვალდებულებები თითოეული გარანტიისთვის ფასდება ამორტიზებულ საკომისიოსა და გარანტიის შედეგად წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულების დასაფარად გაწეული ხარჯების მაქსიმალურად ზუსტ გათვალისწინებით შორის უმეტესით.

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

საკრედიტო ვალდებულებები

ყოველი მატება ვალდებულებებში, რაც დაკავშირებულია ფინანსურ გარანტიებთან, აისახება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. მიღებული საკომისიო შემოსავალი მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში აღიარებულია წრფივი მეთოდის გამოყენებით გარანტიის ვადის განმავლობაში.

გადასახადები

მიმდინარე მოგების გადასახადის ხარჯი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით. გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო ღირებულებას შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება დროებითი გამოქვითვადი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებითად ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები შესულია სხვა საოპერაციო ხარჯებში.

ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები, გარდა მიწისა და შენობებისა, აღრიცხულია თვითღირებულებით, გარდა ყოველდღიური მომსახურების ხარჯებისა, რასაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და გაუფასურების მოცულობა. ამ თანხაში შედის ძირითადი საშუალების ნაწილის ჩანაცვლების ღირებულება, ამ ხარჯის დადგომისას, თუ აღიარების კრიტერიუმები დაცულია.

ძირითადი საშუალებების (მიწისა და შენობების გარდა) საბალანსო ღირებულების გადახედვა ხდება გადაფასებასთან მიმართებაში, როდესაც მოვლენები ან გარემოებათა ცვლილებები მიანიშნებენ, რომ საბალანსო ღირებულების აღდგენა შესაძლოა ვერ მოხერხდეს.

თვითღირებულებით პირველადი აღიარების შემდგომ, მიწა და შენობა-ნაგებობები აისახება გადაფასებული ღირებულებით, რაც წარმოადგენს მათ სამართლიან ღირებულებას გადაფასების თარიღისათვის გამოკლებული შემდგომში დაგროვილი ცვეთისა და გაუფასურებით გამოწვეული ზარალი. შეფასება ტარდება იმდენად ხშირად, რომ გადაფასებული აქტივის სამართლიანი ღირებულება არსებითად არ განსხვავდებოდეს მისი საბალანსო ღირებულებისგან.

გადაფასების დღისთვის დაგროვილი ცვეთა აკლდება აქტივის საბალანსო ღირებულებას და წმინდა თანხა გადაანგარიშდება აქტივის გადაფასებული ღირებულების ოდენობით. გადაფასების ნებისმიერი მეტობა კრედიტდება სხვა სრულ შემოსავლებში ჩართული ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვზე, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც ხდება მანამდე მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

ძირითადი საშუალებები (გაგრძელება)

აღიარებული ამავე აქტივის გადაფასების შედეგად მისი ოდენობის შემცირების შეზღუდვა. ამ შემთხვევაში მატების აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. გადაფასების დეფიციტის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც დეფიციტი, რომელიც უშუალოდ გაქვითავს ამავე აქტივზე უწინ აღიარებულ მეტობას, პირდაპირ გაიქვითება ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვის მეტობიდან.

ძირითადი საშუალებების გადაფასების რეზერვიდან წლიური გადატანა გაუნაწილებელ მოგებაზე ხდება აქტივის გადაფასებული საბალანსო ღირებულების ცვეთასა და აქტივის თავდაპირველი ღირებულების ცვეთას შორის სხვაობით. გაყიდვისას კონკრეტულ აქტივთან დაკავშირებული მთლიანი გადაფასების რეზერვი გადაიტანება გაუნაწილებელ მოგებაზე.

აქტივის ცვეთა დაირიცხება იმ თარიღიდან, როდესაც ხდება აქტივის ექსპლუატაციაში გაშვება. ცვეთის დარიცხვა ხდება წრფივი მეთოდით, ძირითადი საშუალებების სასარგებლო მომსახურების ვადის შემდეგი მაჩვენებლების მიხედვით:

	წელი
შენობა-ნაგებობები	50
ავეჯი და მოწყობილობები	4-10
კომპიუტერული ტექნიკა და საოფისე აღჭურვილობა	4-10
სატრანსპორტო საშუალებები	5
სხვა	4-10

აქტივების ნარჩენი ღირებულების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და მეთოდების გადახედვა და შესაბამისად კორექტირება საჭიროებისამებრ ხდება ყოველი ფინანსური წლის ბოლოს.

შეკეთება-განახლებასთან დაკავშირებული ხარჯები ირიცხება წარმოშობისას და მათი ჩართვა ხდება სხვა საოპერაციო ხარჯებში თუ არ არსებობს მათი კაპიტალიზაციის საფუძველი.

საინვესტიციო ქონება

საინვესტიციო ქონება არის მიწა, შენობა ან შენობის ნაწილი, რომელიც გაიცემა იჯარით საიჯარო შემოსავლის მისაღებად ან კაპიტალის გაზრდისათვის, და რომელსაც ჩვეულებრივი საქმიანობის პირობებში ბანკი არ იყენებს და არ ფლობს გაყიდვის მიზნით.

საინვესტიციო ქონება თავდაპირველად თვითღირებულებით ფასდება და იგი გარიგების დანახარჯებსაც მოიცავს. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ საინვესტიციო ქონება აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ასახავს ანგარიშგების თარიღისთვის არსებულ საბაზრო პირობებს. საინვესტიციო ქონების სამართლიან ღირებულებაში მომხდარი ცვლილებებით გამოწვეული მოგება ან ზარალი აღირიცხება იმ პერიოდის მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როდესაც ეს მოგება თუ ზარალი წარმოიშვა. ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მრავალი წყაროს საფუძველზე, მათ შორის დამოუკიდებელი შემფასებლების ანგარიშების მიხედვით, რომლებსაც აქვთ აღიარებული და შესაბამისი პროფესიული კვალიფიკაცია და ანალოგიური ადგილმდებარეობისა და კატეგორიის ქონების შეფასების გამოცდილება.

საინვესტიციო ქონების აღიარება წყდება მათი გასხვისების დროს ან როდესაც საინვესტიციო ქონების ექსპლუატაციიდან საბოლოოდ ხდება ამოღება და მოსალოდნელი არ არის მათი გასხვისებით სამომავლო ეკონომიკური სარგებლის მიღება. აქტივის გასხვისების შედეგად მიღებულ წმინდა შემოსულობასა და მის საბალანსო ღირებულებას შორის სხვაობის აღიარება ხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, აღიარების შეწყვეტის პერიოდში.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

საინვესტიციო ქონება (გაგრძელება)

გამომუშავებული საიჯარო შემოსავალი აღირიცხება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული შემოსავლის ნაწილში.

საწესდებო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირებულია, როგორც კაპიტალი. ახალი აქციების გამოშვებასთან პირდაპირ დაკავშირებული გარე ხარჯები, გარდა საწარმოთა გაერთიანებისთვის გამოშვებული აქციებისა, აღრიცხულია, როგორც გამოქვითვები კაპიტალის შემოსავლებიდან. გამოშვებული აქციების ნომინალურ ღირებულებაზე მეტი ნებისმიერი სამართლიანი ღირებულების მქონე მიღებული საფასური აღირიცხება, როგორც დამატებით შეტანილი კაპიტალი.

პირობითი ვალდებულებები

პირობითი ვალდებულებები არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც ანგარიშსწორების მიზნით ფულადი ნაკადის გადინების ალბათობა დაბალია. პირობითი აქტივი არ არის აღიარებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, თუმცა წარმოდგენილია მაშინ, როდესაც ეკონომიკური სარგებლის მიღება მოსალოდნელია.

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

შემოსავლის აღიარება ხდება მაშინ, როდესაც ბანკის მიერ ეკონომიკური სარგებლის მიღების ალბათობა მაღალია და შესაძლებელია შემოსავლის სათანადო სიზუსტით შეფასება. შემოსავლის აღიარებამდე ასევე აუცილებელია შემდეგი კონკრეტული აღიარების კრიტერიუმების დაკმაყოფილება:

საპროცენტო და მსგავსი შემოსავალი და ხარჯი

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისათვის და საპროცენტო სარგებლის მქონე ფასიანი ქაღალდებისათვის, რომლებიც „გასაყიდად არსებულის“ კატეგორიას მიეკუთვნება, საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი აღირიცხება ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის ის განაკვეთი, რომელიც მოსალოდნელ სამომავლო ფულად გადახდებს/შემოსავლებს ფინანსური ინსტრუმენტის სასარგებლო მომსახურების ხანგრძლივობის, ან სადაც შესაფერისია, უფრო მოკლე ვადის განმავლობაში ადისკონტირებს ფინანსური აქტივის თუ ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა საკონტრაქტო პირობას და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ბანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და საბალანსო ღირებულების ცვლილება აღირიცხება, როგორც საპროცენტო შემოსავალი თუ ხარჯი.

როდესაც ფინანსური აქტივის თუ მსგავსი აქტივების ჯგუფის ღირებულება მცირდება გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის გამო, საპროცენტო შემოსავლის აღიარება გრძელდება ახალ საბალანსო ღირებულებაზე თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება (გაგრძელება)

მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო

ბანკი იღებს შემოსავალს გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან კლიენტებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. გარკვეულ პერიოდში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული გასამრჯელო დაირიცხება იმავე პერიოდში. აღნიშნული გასამრჯელო მოიცავს შემოსავალს საკომისიოდან, სააგენტო და სხვა გასამრჯელოს. სასესხო ვალდებულებები, რომლებიც სავარაუდოდ ჩამოიწერება და სხვა საკრედიტო თანხები გადავადებულია (ყველა ზღვრულ ხარჯთან ერთად) და აღიარებულია, როგორც სესხის ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის კორექტირება.

უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში, რაც ბანკის სამუშაო და წარსადგენი ვალუტაა. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები აღირიცხება სამუშაო ვალუტაში, რომლის კონვერტაცია ხდება გარიგების დღეს არსებული კურსით. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ხელახლა კონვერტაცია ლარში ხდება ანგარიშგების დღეს არსებული სამუშაო ვალუტის გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციების კონვერტაციით გამოწვეული მოგება-ზარალი აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში, როგორც უცხოური ვალუტის კონვერტაციით გამოწვეულ მოგებას გამოკლებული ზარალი – საკურსო სხვაობა. იმ არაფულადი მუხლების გადაანგარიშება, რომლებიც პირვანდელი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, ხდება თავდაპირველი გარიგების დღეს არსებული გაცვლითი კურსით. არაფულადი მუხლები, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებით აღირიცხება უცხოურ ვალუტაში, გადაანგარიშდება იმ დღის გაცვლითი კურსით, როდესაც მოხდა სამართლიანი ღირებულების დადგენა.

სხვაობები უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციის სახელშეკრულებო გაცვლით კურსსა და სებ-ის გაცვლით კურსს შორის ოპერაციის დღეს შესულია უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციებიდან მიღებულ მოგებას გამოკლებული ზარალის მუხლში.

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ შესულა

სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ბანკის ფინანსური ანგარიშგების გამოშვების თარიღისთვის ჯერ ძალაში არ შესულა, მოცემულია ქვემოთ. ბანკი ამ სტანდარტების მიღებას შეძლებისდაგვარად აპირებს მათი ძალაში შესვლისთანავე.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“

2014 წლის ივლისში ბასსს-მა გამოუშვა ფასს 9-ის „ფინანსური ინსტრუმენტები“ საბოლოო ვერსია, რომელიც ასახავს ფინანსური ინსტრუმენტების პროექტის ყველა ფაზას და ჩაანაცვლებს ბასს 39-ს „ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება“ და ფასს 9-ის ყველა მანამდე არსებულ ვერსიას. სტანდარტით დამტკიცდა კლასიფიკაციისა და შეფასების, გაუფასურებისა და ჰეჯირების აღრიცხვის ახალი წესები.

კლასიფიცირებასა და შეფასებას რაც შეეხება, ეს ახალი სტანდარტი მოითხოვს წილობრივი ინსტრუმენტებისა და წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების გარდა ყველა ფინანსური აქტივის შეფასებას საწარმოს მიერ ამ აქტივების მართვის ბიზნესმოდელის და ასევე ამ ინსტრუმენტებზე სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების თავისებურებების საფუძველზე. ბასს 39-ის შეფასების კატეგორიები ჩანაცვლდება შემდეგით: სამართლიანი ღირებულება მოგებაში ან ზარალში (FVPL), სამართლიანი ღირებულება სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI), და ამორტიზებული ღირებულების კატეგორიები. ამასთანავე, ფასს 9 საწარმოებს საშუალებას მისცემს, რომ ის ინსტრუმენტები, რომლებიც შეიძლება შეფასდეს ამორტიზებული ღირებულებით ან სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

შემოსავალში, შეუქცევადად განსაზღვროს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში, თუკი ეს შეფასების ან აღიარების არათანმიმდევრულობას მთლიანად აღმოფხვრის ან საგრძნობლად შეამცირებს. წილობრივი ინსტრუმენტები, რომელთა ფლობის მიზანიც არ არის გაყიდვა, შეიძლება შეუქცევადად განსაზღვროს სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში, რის შემდეგაც მოგების ან ზარალის რეკლასიფიცირება აღარ მოხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. ფინანსური ვალდებულებების აღრიცხვა მეტწილად იგივე დარჩება, რაც ბასს 39-ითაა გათვალისწინებული.

ფასს (IFRS) 9 „ფინანსური ინსტრუმენტები“ (გაგრძელება)

ფასს 9-ით ასევე ძირეულად შეიცვლება მიდგომა სესხის გაუფასურებისადმი. ეს სტანდარტი ბასს 39-ის განცდილი ზარალის მიდგომას ჩაანაცვლებს მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიდგომით, რომელიც მომავალზეა ორიენტირებული, და არა წარსულზე. ბანკი ვალდებული იქნება ყველა სესხისა და სხვა დებიტორული ფინანსური აქტივისთვის, რომლებიც არ არის მოგებაში ან ზარალში სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხული, ასევე სასესხო ვალდებულებებისა და ფინანსური გარანტიის კონტრაქტებისთვის, შექმნას მოსალოდნელი ზარალის რეზერვი. რეზერვი დაეყრდნობა მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს, რომელიც უკავშირდება მომდევნო თორმეტი თვის განმავლობაში ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა სესხის გაცემის შემდეგ საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ არის გაზრდილი, რა შემთხვევაშიც რეზერვი უნდა ეყრდნობოდეს ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას აქტივის არსებობის ვადის განმავლობაში.

ფასს 9 ძალაშია 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისათვის, ამასთან დაშვებულია უფრო ადრე გამოყენებაც. რეტროსპექტულად გამოყენება სავალდებულოა, თუმცა შედარებადი ინფორმაციის გადაანგარიშება არ მოითხოვება; გადასვლის თარიღზე (2018 წლის 1 იანვარი) ეფექტი უნდა აღირიცხოს გაუნაწილებელ მოგებაში. ფასს 9-ის მიღება სავარაუდოდ იმოქმედებს ბანკის ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე, მაგრამ გავლენას არ იქონიებს ბანკის ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასა და შეფასებაზე. ბანკი მოელის მნიშვნელოვან გავლენას თავის კაპიტალზე, გაუფასურებასთან დაკავშირებით ფასს 9-ის მოთხოვნების შემოღების გამო, მაგრამ გავლენის მასშტაბის დასადგენად მას დასჭირდება დამატებითი დეტალური ანალიზის ჩატარება, რომელიც გაითვალისწინებს ყველა გონივრულ და დამხმარე ინფორმაციას, საპროგნოზო ელემენტების ჩათვლით.

ფასს (IFRS) 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“

2014 წლის მაისში ბასსს-მა გამოსცა ფასს 15 „შემოსავალი კლიენტებთან გაფორმებული კონტრაქტებიდან“, რომელიც ძალაში შედის 2018 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენებაც. ფასს 15 განსაზღვრავს შემოსავლის აღიარების პრინციპებს და გაერცელდება კლიენტებთან გაფორმებულ ყველა კონტრაქტზე. თუმცა, ფინანსურ ინსტრუმენტებისა და იჯარის თანმდევი საპროცენტო და საკომისიო შემოსავალი კვლავაც გასცდება ფასს 15-ის სამოქმედო არეალს და დარეგულირდება სხვა მოქმედი სტანდარტებით (მაგ. ფასს 9-ით და ფასს 16-ით „იჯარა“).

ფასს 15-ის თანახმად, შემოსავლის აღიარება უნდა მოხდეს საქონლის ან მომსახურების გადაცემისას იმ ოდენობით, რა ოდენობის კომპენსაციასაც გადამცემი მოელის საქონლის ან მომსახურების სანაცვლოდ. სტანდარტით ასევე დაზუსტდება სავალდებულო განმარტებითი შენიშვნების სრული პაკეტი შემოსავლის ხასიათის, ოდენობისა და ვადების, ასევე მისი განუსაზღვრელობისა და კლიენტებთან შესაბამისი ფულადი ნაკადების შესახებ.

ბანკი არ მოელის ფასს 15-ის ვადაზე ადრე მიღებას და ამ ეტაპზე აფასებს მის გავლენას.

(ათას ლარში)

3. სააღრიცხვო პოლიტიკის ძირითადი პრინციპები (გაგრძელება)

სტანდარტები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ძალაში არ შესულა (გაგრძელება)

ფასს (IFRS) 16 „იჯარა“

2016 წლის იანვარში ბასსს-მა გამოსცა ახალი სტანდარტი იჯარის აღრიცხვისთვის - ფასს 16 „იჯარა“. ახალი სტანდარტით მნიშვნელოვნად არ იცვლება იჯარის აღრიცხვა მეიჯარეებისთვის. თუმცა, მოიჯარეებს იგი ავალდებულებს იჯარების უმეტესობის თავიანთ ბალანსზე აღიარებას საიჯარო ვალდებულებების სახით, აქტივების შესაბამისი გამოყენების უფლებით. მოიჯარეებმა ყველა აღიარებული იჯარისთვის ერთიანი მოდელი უნდა გამოიყენონ, თუმცა მათ უფლება აქვთ არ აღიარონ „მოკლევადიანი“ იჯარები და იჯარები „დაბალი ღირებულების მქონე“ აქტივებით. ზოგადად, აღიარებულ იჯარაზე მოგების ან ზარალის აღიარების წესი დღეისათვის მოქმედი ფინანსური იჯარის აღრიცხვის წესის მსგავსი იქნება და საპროცენტო ხარჯი და საამორტიზაციო ანაზღაურების აღიარება ცალკე მოხდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში.

ფასს 16 ძალაში შედის 2019 წლის 1 იანვრიდან დაწყებული წლიური პერიოდებისთვის. ნებადართულია ვადაზე ადრე გამოყენება იმ შემთხვევაში, თუ შემოსავლის შესახებ ახალი სტანდარტის - ფასს 15-ის გამოყენებაც იმავე თარიღით მოხდება.

ბანკი არ მოელოს ფასს 16-ის ვადაზე ადრე მიღებას და ამ ეტაპზე აფასებს მის გავლენას.

ცვლილებები ბასს (IAS) 12-ში „მოგებიდან გადასახადები“

2016 წლის იანვარში ბასს 12-ში ცვლილებების შეტანით ბასსს-მა განმარტა აღრიცხვის მიზნებისთვის სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მაგრამ საგადასახადო მიზნებისთვის თვითღირებულებით შეფასებული სავალდებულო ინსტრუმენტების გადავადებული საგადასახადო აქტივების ბუღალტრული აღრიცხვის წესი. ბანკი არ მოელოს, რომ ცვლილებების მიღება არსებით გავლენას მოახდენს თავის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“

2016 წლის იანვარში ბასსს-მა გამოსცა ცვლილებები ბასს 7-ში „ფულადი ნაკადების ანგარიშგება“, რისი მიზანიც იყო ფინანსური საქმიანობის განმარტებითი შენიშვნების გაუმჯობესება და მომხმარებლების დახმარება ანგარიშვალდებული საწარმოს ლიკვიდურობის მდგომარეობის უკეთ გაგებაში. ახალი მოთხოვნების თანახმად, საწარმო ვალდებული იქნება გააცხადოს საფინანსო საქმიანობის შედეგად თავის ფინანსურ ვალდებულებებში მომხდარი ისეთი ცვლილებები, როგორცაა ფულადი ნაკადებით და არაფულადი მუხლებით (მაგ. უცხოური ვალუტის მერყეობით გამოწვეული მოგება და ზარალი) განპირობებული ცვლილებები. ცვლილება ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან. ამ დროისთვის ბანკი აფასებს ზემოაღნიშნული ცვლილების გავლენას.

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები

ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული თანხების დასადგენად, ბანკის ხელმძღვანელობამ სააღრიცხვო პოლიტიკის გატარებისას გამოიყენა თავისი შეხედულებები და შეფასებები. მათ შორის ყველაზე უფრო მნიშვნელოვანია:

(ათას ლარში)

4. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო შეფასებები და დაშვებები (გაგრძელება)

სესხების გაუფასურების რეზერვი

ბანკი რეგულარულად გადახედავს სესხებსა და მისაღებ ანგარიშებს გაუფასურებასთან მიმართებაში. ბანკი იყენებს საკუთარ შეფასებებს ნებისმიერი გაუფასურების ზარალის განსაზღვრის მიზნით იმ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და ანალოგიურ მსესხებელთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ბანკი ასევე აფასებს სამომავლო ფულადი ნაკადების ცვლილებას არსებულ მონაცემებზე დაყრდნობით, რომლებიც მიაწოდებს მსესხებელთა ჯგუფის კრედიტუნარიანობის გაუარესებაზე, ან ისეთ პოლიტიკურ-ეკონომიკურ ცვლილებებზე, რომლებიც იწვევს აქტივების ჯგუფზე ვალდებულებების შეუსრულებლობას. საკრედიტო რისკის მახასიათებლების მქონე აქტივებისთვის ხელმძღვანელობა იყენებს ისტორიული ზარალის გამოცდილებაზე დაყრდნობილ შეფასებებსა და ანალოგიური სესხებისა და მისაღები ანგარიშების გაუფასურების ობიექტურ საფუძველს. ამასთან, ხელმძღვანელობა რეგულარულად ამოწმებს უზრუნველყოფის საგნის საბაზრო ღირებულებას. ხელმძღვანელობა სამართლიან ღირებულებას არსებული საბაზრო პირობების მიხედვით აკორექტირებს, რისთვისაც იგი გამოცდილების საფუძველზე მიღებულ გადაწყვეტილებებს ან დამოუკიდებელი ექსპერტის აზრს ეყრდნობა.

საჭირო უზრუნველყოფის ოდენობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაქტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. მიმდინარე მოვლენების ასახვის მიზნით ბანკი ეყრდნობა საკუთარ შეფასებებს სესხებისა თუ მისაღები ანგარიშების არსებული მონაცემების კორექტირებისათვის.

ბანკის მიერ აღიარებული სესხის გაუფასურების რეზერვის ოდენობა 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 1,878 ლარს შეადგენს (2015 წ.: 2,506 ლარი) (მე-7 შენიშვნა).

ძირითადი საშუალებებისა და საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების დადგენა

ბანკი თავის საინვესტიციო ქონებას სამართლიანი ღირებულებით აღრიცხავს და მასში ცვლილებებს აღიარებს მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში. ამასთან, იგი მიწას და შენობა-ნაგებობებს გადაფასებული ღირებულებით აღრიცხავს და სამართლიან ღირებულებაში ცვლილებებს აღიარებს სხვა სრულ ზარალში.

ბანკის საინვესტიციო ქონება და მიწა და შენობა-ნაგებობები საქართველოში მდებარეობს. საქართველოში უძრავი ქონების ბაზარი არასდროს ყოფილა აქტიური. მეტიც, ბაზარზე აქტივობამ 2016 წლის განმავლობაში მნიშვნელოვნად იკლო. ამიტომ, უძრავი ქონების აქტიური ბაზრის არარსებობის პირობებში, ბანკის საინვესტიციო ქონებისა და მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულებების განსაზღვრა ძალიან სუბიექტურია და მნიშვნელოვნად არის დამოკიდებული შემფასებელთა განსჯაზე.

საინვესტიციო ქონების, ასევე მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად ბანკი დამოუკიდებელ შემფასებელს ქირაობს. მიწისა და შენობა-ნაგებობების და საინვესტიციო ქონების შეფასებისთვის გამოყენებულია საბაზრო მდგომარეობის მეთოდი. საბაზრო მეთოდით ქონების საბაზრო ღირებულების შეფასება ხდება მისი შედარებით მსგავს აქტივებთან, რომლებიც ბოლო დროს გაიყიდა, გასაყიდად იყო გამოტანილი, ან რომელზეც გაკეთდა შეთავაზება. შემფასებელი მიიღებს შესაფასებელი ქონების ღირებულებას შედარებადი ქონების ფასების დაკორექტირებით შესაფასებელი ქონებისგან მისი განსხვავებების შესაბამისად. უძრავი ქონების შემფასებლები ადარებენ შესაფასებელი ქონების იურიდიულ, ეკონომიკურ, გეოგრაფიულ და ფიზიკურ მახასიათებლებს გასაყიდი, გაყიდული ანალოგიური ქონებების შესაბამის მახასიათებლებს (მე-9, მე-10 შენიშვნები).

(ათას ლარში)

5. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს:

	2016	2015
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში	8,120	1,505
90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტი საკრედიტო დაწესებულებები	5,171	1,676
ნაღდი ფულის ნაშთი სალაროში	3,857	5,295
მიმდინარე ანგარიშები სხვა საკრედიტო დაწესებულებებში	2,972	1,697
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	20,120	10,173

6. მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

	2016	2015
ვადიანი ანაზრები 90 დღეზე მეტი ვადით	7,000	–
სავალდებულო რეზერვები ცენტრალურ ბანკში	5,179	2,446
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	12,179	2,446

საკრედიტო დაწესებულებებს მოეთხოვებათ საქართველოს ეროვნულ ბანკში საპროცენტო სარგებლის მქონე დეპოზიტების (სავალდებულო რეზერვი) გახსნა საკრედიტო დაწესებულებების მიერ კლიენტებისგან წინა თვეს ეროვნულ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 7%-ისა და უცხოურ ვალუტაში მოზიდული საშუალო სახსრების 20%-ის ოდენობით (2015 წ.: 10% და 15%). კანონმდებლობის შესაბამისად ბანკს შეზღუდული აქვს დეპოზიტზე არსებული თანხების გამოტანის უფლება.

2016 წელს აშშ დოლარის ანგარიშზე სავალდებულო რეზერვის საპროცენტო განაკვეთი განსაზღვრულია, როგორც აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული წლიური 0.5% (2015 წ.: აშშ-ის ფედერალური სარეზერვო სისტემის პოლიტიკის განაკვეთს გამოკლებული წლიური 0.5%), ხოლო ევროს ანგარიშზე - ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთს გამოკლებული წლიური 0.4% (2015 წ.: ევროპის ცენტრალური ბანკის განაკვეთს გამოკლებული წლიური 0.5%).

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები

კლიენტებზე გაცემული სესხები მოიცავს:

	2016	2015
კორპორატიული სესხები	4,833	5,683
იპოთეკური სესხები	2,885	6,235
სამომხმარებლო სესხები	566	697
საკრედიტო ბარათები	491	1,070
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	433	729
ავტოსესხები	42	80
სხვა	806	1,122
კლიენტებზე გაცემული სესხები, მთლიანი	10,056	15,616
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი	(1,878)	(2,506)
კლიენტებზე გაცემული სესხები, ნეტო	8,178	13,110

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი შემდეგ კატეგორიებად იყოფა:

	კორპორა- ტიული სესხები		სესხები მცირე ბიზნესის თვის		სამომხმარ ებლო სესხები	საკრედი- ტო ბარათები	ავტოსესხე- ბი	სხვა	სულ
	იპოთეკუ- რი სესხები								
2016 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	82	1,002	284	289	306	41	502	2,506	
წლის წმინდა დანარიცხი/ (შემობრუნება)	63	(114)	26	(117)	(2)	(12)	(436)	(592)	
ამოღებული თანხები	–	55	–	90	50	8	74	277	
ჩამოწერილი თანხები	–	(311)	–	(1)	(1)	–	–	(313)	
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	145	632	310	261	353	37	140	1,878	
ინდივიდუალური გაუფასურება	145	632	309	260	352	37	139	1,874	
კოლექტიური გაუფასურება	–	–	1	1	1	–	1	4	
	145	632	310	261	353	37	140	1,878	
ინდივიდუალურად გაუფასურებულად შეფასებული სესხის მთლიანი თანხა, ინდივიდუალური გაუფასურების რეზერვის გამოქვითვამდე	1,292	1,826	260	353	433	42	657	4,863	
	კორპორა- ტიული სესხები		სესხები მცირე ბიზნესის თვის		სამომხმარ ებლო სესხები	საკრედი- ტო ბარათები	ავტოსესხე- ბი	სხვა	სულ
	იპოთეკუ- რი სესხები								
2015 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით	2,529	3,057	486	714	706	566	674	8,732	
წლის წმინდა დანარიცხი/ (შემობრუნება)	(938)	(1,668)	(100)	(40)	128	71	149	(2,398)	
ამოღებული თანხები	–	31	–	55	30	25	18	159	
ჩამოწერილი თანხები	(1509)	(418)	(102)	(440)	(558)	(621)	(339)	(3,987)	
2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	82	1,002	284	289	306	41	502	2,506	
ინდივიდუალური გაუფასურება	78	999	284	286	299	41	500	2,487	
კოლექტიური გაუფასურება	4	3	–	3	7	–	2	19	
	82	1,002	284	289	306	41	502	2,506	
ინდივიდუალურად გაუფასურებულად შეფასებული სესხის მთლიანი თანხა, ინდივიდუალური გაუფასურების რეზერვის გამოქვითვამდე	1,567	3,152	692	287	302	80	845	6,925	

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვი (გაგრძელება)

დარიცხული საპროცენტო შემოსავალი იმ სესხებზე, რომლებისთვისაც აღიარებულია ინდივიდუალური გაუფასურების რეზერვი, 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 851 ლარს (2015 წ.: 978 ლარი).

საქართველოს კანონმდებლობით, სესხების ჩამოწერა შესაძლებელია მხოლოდ დირექტორთა საბჭოს დასტურის და, ზოგ შემთხვევაში, სასამართლოს შესაბამისი გადაწყვეტილების საფუძველზე.

სესხის უზრუნველყოფა

უზრუნველყოფის საგნის საჭირო მოცულობა და ტიპი დამოკიდებულია მსესხებლის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. შემუშავებულია უზრუნველყოფის საგნის ტიპებისა და შეფასების პარამეტრების ინსტრუქციები.

მიღებული უზრუნველყოფის ძირითადი ტიპებია:

- ▶ კომერციული სესხებისთვის – უძრავი ქონება, სასაქონლო მატერიალური მარაგები და ნაღდი ფული ბანკში;
- ▶ ფიზიკური პირების სესხებისთვის – საცხოვრებელი ფართის იპოთეკა.

ბანკი ასევე იღებს გარანტიებს მშობელი კომპანიებისგან მათი შვილობილ კომპანიებისთვის გაცემული სესხებისთვის.

ხელმძღვანელობა ახდენს უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულების მონიტორინგს, მოითხოვს დამატებით უზრუნველყოფას სესხის ხელშეკრულების თანახმად და თვალყურს ადევნებს სესხის გაუფასურების რეზერვის ადეკვატურობის გადახედვისას მიღებული უზრუნველყოფის საბაზრო ღირებულებას.

ბანკის პოლიტიკით, დასაკუთრებული უზრუნველყოფის საგნების გაყიდვა რეგულირდება შესაბამისი პროცედურებით. რეალიზაციიდან მიღებული თანხები გამოიყენება აუნაზღაურებელი მოთხოვნების შესამცირებლად ან დასაფარად. ზოგადად, ბანკი დასაკუთრებულ აქტივებს კომერციული მიზნებისათვის არ იყენებს. დასაკუთრებული ქონება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ცალკე აისახება.

კლიენტებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის სესხების კონცენტრაცია ათ უმსხვილეს მესამე მხარე მსესხებელზე შეადგენდა 5,631 ლარს, რაც წარმოადგენს მთლიანი სასესხო პორტფელის 57%-ს (2015 წ.: 6,437 ლარი ანუ 41%). აღნიშნული სესხებისათვის შეიქმნა რეზერვი 862 ლარის (2015 წ.: 389 ლარი) ოდენობით. უმსხვილესი მსესხებლის მიმართ გაცემული კრედიტის ოდენობა 1,638 ლარს შეადგენდა (2015 წ.: 1,203 ლარი), რასაც ერიცხება წლიური 12% (2015 წ.: 12%).

ამ მსესხებლის გამო ბანკმა დაარღვია სებ-ის მიერ დადგენილი ერთი დაკავშირებული მხარის კოეფიციენტი. 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკს სებ-ისგან აღნიშნულზე არ მიუღია ნებართვის წერილი.

(ათას ლარში)

7. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხები კლიენტების ტიპების მიხედვით:

	2016	2015
ფიზიკური პირები	4,800	9,201
მეწარმე იურიდიული პირები	5,256	6,415
	10,056	15,616

საქართველოში გაცემული სესხების განაწილება დარგების მიხედვით:

	2016	2015
ფიზიკური პირები	4,800	9,201
მშენებლობა	2,175	1,599
საკომუნიკაციო ხარჯები	1,674	1,234
საცალო	809	1,817
ენერგეტიკა	383	452
სოფლის მეურნეობა	173	149
კვების მრეწველობა	23	40
სხვა	19	130
ფინანსური	–	994
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ავანსები, სულ	10,056	15,616

8. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

გასაყიდად არსებული ფასიანი ქაღალდები მოიცავს ქართული კომპანიების არაკოტირებულ აქციებში ინვესტიციებს, რომელთა საბალანსო ღირებულებაც 20 ლარია (2015 წ.: 20 ლარი).

დაფარვის ვადამდე ფლობილი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები მოიცავს:

	2016	2015
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	1,805	4,353
დაფარვის ვადამდე ფლობილი ფასიანი ქაღალდები	1,805	4,353

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიაში შედის, მოიცავს შემდეგს:

	2016	2015
ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები	10,359	2,829
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, რომლებიც სესხებისა და მისაღები ანგარიშების კატეგორიაში შედის	10,359	2,829

(ათას ლარში)

9. საინვესტიციო ქონება

	2016	2015
საწყისი ნაშთი 1 იანვრის მდგომარეობით	12,305	13,635
შემოსვლები	642	4,292
გასვლები	(4,115)	(8,418)
გადაფასების შედეგად მიღებული წმინდა მოგება	1,219	2,780
31 დეკემბერი	10,051	12,289

საინვესტიციო ქონება არის მიწისა და შენობებისგან შემდგარი უძრავი ქონება, რომელიც ბანკმა მიიღო დაუფარავი სესხების უზრუნველყოფის საგნების დასაკუთრებით და მოელის გრძელვადიან პერსპექტივაში მათი ღირებულების ზრდას.

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დამოუკიდებელმა შემფასებელმა განსაზღვრა ბანკის საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულება. შემფასებელი არის ასეთი ტიპის ქონების შეფასების სპეციალისტი.

ქონების საბაზრო ღირებულება განისაზღვრა ბაზარზე არსებული მონაცემების საფუძველზე. სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული იქნა საბაზრო მეთოდი, ხოლო მიღებული სავარაუდო თანხების გადასამოწმებლად შემოსავლის მეთოდი. საინვესტიციო ქონების სამართლიანი ღირებულების შესახებ დაწვრილებით განმარტებულია 21-ე შენიშვნაში.

შემოსავალი საინვესტიციო ქონების იჯარიდან შეადგენდა 64 ლარს (2015 წ.: 122 ლარი).

10. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	ავიჯი და საოფისე ტექნიკა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებები	სხვა	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2015 წ.	16,852	1,667	1,371	208	727	996	21,821
შემოსვლები	18	—	—	—	—	—	18
გასვლები	—	(39)	(127)	—	(337)	(26)	(529)
ჩამოწერა	—	(103)	(139)	—	—	(37)	(279)
გადაფასების ეფექტი*	(909)	—	—	—	—	—	(909)
31 დეკემბერი, 2016 წ.	15,961	1,525	1,105	208	390	933	20,122
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2015 წ.	—	1,224	1,118	180	501	826	3,849
ცვეთის დანარიცხი	324	25	62	18	23	173	625
გასვლები	(40)	(37)	(106)	—	(310)	(20)	(513)
ჩამოწერა	—	(15)	(125)	—	—	(134)	(274)
გადაფასების ეფექტი*	(284)	—	—	—	—	—	(284)
31 დეკემბერი, 2016 წ.	—	1,197	949	198	214	845	3,403
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2015 წ.	16,852	443	253	28	226	170	17,972
31 დეკემბერი, 2016 წ.	15,961	328	156	10	176	88	16,719

(ათას ლარში)

10. ძირითადი საშუალებები და არამატერიალური აქტივები (გაგრძელება)

	მიწა და შენობა- ნაგებობები	კომპიუტერული და საკომუნიკაციო ტექნიკა	ავტომობილები და საოფისო ტექნიკა	სატრანსპორტო საშუალებები	საიჯარო გაუმჯობესებელი საშუალებები	სხვა	სულ
თვითღირებულება ან გადაფასებული ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2014 წ.	13,850	1,779	1,597	265	1,322	1,131	19,944
შემოსულები	203	15	25	–	–	35	278
შიდა გადაცემა	115	–	–	–	(115)	–	–
გასვლები	(60)	(5)	(176)	(57)	(480)	(12)	(790)
ჩამოწერა	–	(122)	(75)	–	–	(158)	(355)
გადაფასების ეფექტი*	2,744	–	–	–	–	–	2,744
31 დეკემბერი, 2015 წ.	16,852	1,667	1,371	208	727	996	21,821
დაგროვილი ცვეთა							
31 დეკემბერი, 2014 წ.	–	1,223	1,251	219	760	819	4,272
ცვეთის დანარიცხი	351	125	86	18	101	113	794
შიდა გადაცემა	89	–	–	–	(89)	–	–
გასვლები	(100)	(5)	(154)	(57)	(271)	(7)	(594)
ჩამოწერა	–	(119)	(65)	–	–	(99)	(283)
გადაფასების ეფექტი*	(340)	–	–	–	–	–	(340)
31 დეკემბერი, 2015 წ.	–	1,224	1,118	180	501	826	3,849
წმინდა საბალანსო ღირებულება							
31 დეკემბერი, 2014 წ.	13,850	556	346	46	562	312	15,672
31 დეკემბერი, 2015 წ.	16,852	443	253	28	226	170	17,972

* 2016 წელს გადაფასების მთლიანი ეფექტი 625 ლარის ოდენობით (2015 წ.: 3,084 ლარი) მოიცავს გადაფასების შედეგად მიღებულ ზარალს 586 ლარის ოდენობით (2015 წ.: გადაფასების შედეგად მიღებული მოგება 3,115 ლარის ოდენობით), რომელიც აღიარებულია სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში და გადაფასების შედეგად მიღებულ ზარალს 39 ლარის ოდენობით (2015 წ.: გადაფასების შედეგად მიღებული ზარალი 31 ლარის ოდენობით), რომელიც სხვა საოპერაციო ხარჯებშია აღიარებული.

შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრის მიზნით, ბანკმა დაიქირავა დამოუკიდებელი შემფასებელი. სამართლიანი ღირებულება განსაზღვრულია საბაზრო მონაცემების შესაბამისად. გადაფასების თარიღი 2016 წლის 31 დეკემბერი იყო. შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების შესახებ დაწვრილებით განმარტებულია 21-ე შენიშვნაში.

შენობა-ნაგებობები თვითღირებულების მოდელით თუ შეფასდა, მათი საბალანსო ღირებულება იქნება:

	2016	2015
თვითღირებულება	20,131	19,997
დარიცხული ცვეთა და გაუფასურება	(5,018)	(4,617)
ნარჩენი საბალანსო ღირებულება	15,113	15,380

არამატერიალური აქტივები 40 ლარის ოდენობით (2015 წ.: 48 ლარი) ძირითადად ლიცენზიებითა და კომპიუტერული პროგრამებითაა წარმოდგენილი. არამატერიალური აქტივების ამორტიზაცია 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის 41 ლარს შეადგენდა (2015 წ.: 103 ლარი).

(ათას ლარში)

11. გადასახადები

2016 და 2015 წლებში მოგების გადასახადები მთლიანად გადავადებული გადასახადის ხარჯისა და სარგებლისგან შედგებოდა. 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამავე თარიღებით დასრულებული წლებისთვის, ბანკს არ უღიარებია მიმდინარე საგადასახადო ხარჯი და შესაბამისი ვალდებულება, რადგან მას მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალის საკმარისი ოდენობა ჰქონდა, რომ გამოექვითა შესაბამისი პერიოდების დასაბეგრი მოგებიდან.

მოგების გადასახადის ეფექტური განაკვეთი განსხვავდება კანონმდებლობით გათვალისწინებული მოგების გადასახადის განაკვეთისგან. ქვემოთ კანონმდებლობით გათვალისწინებული განაკვეთების მიხედვით მოგების გადასახადის ხარჯი შესაბამისობაშია მოყვანილი გადასახადის რეალურ ოდენობასთან:

	2016	2015
(ზარალი)/მოგება გადასახადით დაბეგვრამდე	(2,027)	2,947
კანონმდებლობით გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი კანონმდებლობით		
გათვალისწინებული გადასახადის განაკვეთით	304	(442)
საგადასახადო კანონმდებლობაში შესული ცვლილების ეფექტი	2,739	–
ცვლილება აუღიარებელ გადავადებულ საგადასახადო აქტივებში	(287)	101
მომდევნო პერიოდებში გადატანილი საგადასახადო ზარალის		
ვადის ამოწურვა	–	(101)
გამოუქვითავი დანახარჯები	–	(35)
მოგების გადასახადის სარგებელი/(ხარჯი)	2,756	(477)

2016 წლის ივნისში საქართველოს საგადასახადო კანონში ცვლილება შევიდა მოგების გადასახადთან დაკავშირებით. ცვლილებები ძალაში შედის 2017 წლის 1 იანვრიდან და ვრცელდება საქართველოში მოქმედ ყველა კომპანიაზე, გარდა ბანკებისა, სადაზღვევო კომპანიებისა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციებისა, რომლებისთვისაც ძალაში შესვლის თარიღი 2019 წლის 1 იანვრით განისაზღვრა. ახალი ნორმატიული აქტების თანახმად, მოგების გადასახადით დაიბეგრება დივიდენდების სახით იმ აქციონერებზე განაწილებული მოგება, რომლებიც არიან ფიზიკური პირები ან არარეზიდენტები საქართველოში, და არა მოგება, რომელიც მიღებული იქნა არსებული ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დივიდენდის განაწილებაზე დასარიცხი გადასახადის ოდენობა იანგარიშება განაწილებულ თანხაზე (1/85%*15%) ოდენობის დარიცხვით. კომპანიებს უფლება ექნებათ ჩაითვალონ 2008-2016 წლებში მიღებული მოგებიდან განაწილებულ დივიდენდებთან დაკავშირებული მოგების გადასახადის ვალდებულება, არსებული ნორმატიული აქტების მიხედვით შესაბამისი პერიოდისთვის გადახდილი მოგების გადასახადის ოდენობით. საქართველოს რეზიდენტ კომპანიებს შორის დივიდენდის განაწილება არ დაიბეგრება მოგების გადასახადით.

ამ ცვლილების ამოქმედების შემდეგ, 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკმა თავისი გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები ხელახლა შეაფასა საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა ამოქმედებაც მოსალოდნელია იმ პერიოდში, როდესაც აქტივის რეალიზაცია და ვალდებულების გასტუმრება ხდება. ბასს 12-ის „მოგების გადასახადი“ თანახმად, ბანკმა გაუნაწილებელი მოგებისთვის გამოიყენა 0%-იანი საგადასახადო განაკვეთი იმ აქტივებისა და ვალდებულებების შემთხვევაში, რომელთა რეალიზაცია ან გასტუმრება მოსალოდნელია 2019 წლის 1 იანვრიდან ცვლილების ამოქმედების პერიოდებში.

ბანკმა აღიარა გადავადებული საგადასახადო აქტივებისა და ვალდებულებების შემობრუნების შედეგად მიღებული 2,771 ლარის მოგების გადასახადის სარგებელი მოგებაში ან ზარალში და 90 ლარის სარგებელი სხვა სრულ შემოსავალში (იმდენად, რამდენადაც ის უკავშირდებოდა სხვა სრულ შემოსავალში მანამდე აღიარებულ მუხლებს) 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის. (2015 წ.: 466 და 467, შესაბამისად).

(ათას ლარში)

11. გადასახადები (გაგრძელება)

საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შემოადინებული ცვლილებები ასევე ითვალისწინებს მოგების გადასახადით გარკვეული ოპერაციების დაბეგვრას, რომლებიც შეიძლება ჩაითვალოს მოგების განაწილებად, როგორცაა მაგალითად, არასაბაზრო ფასებით აღრიცხული გარიგებები, ბიზნესსაქმიანობასთან დაუკავშირებელი ხარჯები, ან საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლო მიწოდება. ასეთი ოპერაციების დაბეგვრა სცდება ბასს 12-ის „მოგებიდან გადასახადები“ მოქმედების არეალს და 2019 წლის 1 იანვრიდან აღირიცხება საოპერაციო საქმიანობასთან დაკავშირებული გადასახადების მსგავსად. საგადასახადო ცვლილებები, რომლებიც უკავშირდება მსგავსი მოგების განაწილებას, არ ახდენს გავლენას ბანკის 2016 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის ფინანსურ ანგარიშგებაზე. 2016 და 2015 წლებში მოგების გადასახადის განაკვეთი, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული მოგებისა, 15% იყო. სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთი 0%-ს შეადგენს.

გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით და მათი დინამიკა შესაბამის წლებში ასეთია:

	დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემობრუნება			დროებითი სხვაობების წარმოშობა და შემობრუნება			
	2014	მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში	სხვა სრულ შემოსავალ- ში	2015	მოგება- ზარალის ანგარიშ- გებაში	სხვა სრულ შემოსავალ- ში	2016
გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი							
მომდევნო პერიოდებში							
გადატანილი ზარალი	982	(101)	–	881	287	–	1,168
სხვა აქტივები	6	2	–	8	(8)	–	–
სხვა ვალდებულებები	48	(42)	–	6	(6)	–	–
მთლიანი გადავადებული საგადასახადო აქტივები	1,036	(141)	–	895	273	–	1,168
აუღიარებელი							
გადავადებული	(982)	101	–	(881)	(287)	–	(1,168)
საგადასახადო აქტივები							
წმინდა გადავადებული საგადასახადო აქტივები	54	(40)	–	14	(14)	–	–
დასაბეგრი დროებითი სხვაობების საგადასახადო ეფექტი							
საინვესტიციო ქონება	(354)	(1,728)	–	(2,082)	2,082	–	–
ძირითადი საშუალებები	(2,096)	1,580	(467)	(983)	709	87	(187)
სესხების გაუფასურების რეზერვი	226	(289)	–	(63)	(24)	–	(87)
სხვა ვალდებულებები	–	–	–	–	3	–	3
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(2,224)	(437)	(467)	(3,128)	2,770	87	(271)
წმინდა გადავადებული საგადასახადო ვალდებულებები	(2,170)	(477)	(467)	(3,114)	2,756	87	(271)

(ათას ლარში)

11. გადასახადები (გაგრძელება)

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს აქვს მომდევნო პერიოდებში გადატანილი 3,099 ლარისა და 4,689 ლარის ოდენობის საგადასახადო ზარალი, რომლების ვადა შესაბამისად ამოიწურება 2017 წლის 31 დეკემბერსა და 2018 წლის 31 დეკემბერს. გადავადებული საგადასახადო აქტივები არ არის აღიარებული ამ დანაკარგებთან მიმართებაში, რადგან რთულია იმის პროგნოზირება, შეძლებს თუ არა ბანკი დასაბეგრი მოგების მიღებას მომავალში.

12. სხვა აქტივები და ვალდებულებები

სხვა აქტივებს მიეკუთვნება:

	2016	2015
ფინანსური აქტივები		
საოპერაციო იჯარასთან დაკავშირებულ დებიტორული დავალიანება	30	63
წარმოებული აქტივები	–	78
სხვა	92	88
	122	229
ფინანსური აქტივები, სულ		
არაფინანსური აქტივები		
წინასწარ გადახდილი საოპერაციო გადასახადები	202	384
წინასწარ გაწეული ხარჯები	146	160
სხვა	–	7
	348	551
არაფინანსური აქტივები, სულ	470	780
სხვა აქტივები		

სხვა ვალდებულებები მოიცავს შემდეგს:

	2016	2015
ფინანსური ვალდებულებები		
კრედიტორები	468	356
დაუსრულებელი ანგარიშსწორება ფულადი გადარიცხვებით	51	10
	519	366
სულ ფინანსური ვალდებულებები		
არაფინანსური ვალდებულებები		
გადასახდელი საოპერაციო გადასახადი	177	–
გამოუყენებელი შვებულებები	58	72
	235	72
არაფინანსური ვალდებულებები, სულ	754	438
სხვა ვალდებულებები, სულ		

(ათას ლარში)

13. ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე

ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე მოიცავს:

	2016	2015
სებ-ისგან მიღებული სესხი	9,000	–
ვადიანი ანაზრები	–	2,200
მიმდინარე ანგარიშები	–	117
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	9,000	2,317

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე არსებული ვალდებულებები მოიცავს საქართველოს ეროვნული ბანკისგან მიღებულ სესხს 9,000 ლარის ოდენობით (2015 წ.: ნული). 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე არსებული ვალდებულებები მოიცავს 2,200 ლარის ოდენობის ვადიან ანაზრებს ქართული ბანკების მიმართ, რომლებსაც ვადა ეწურება 2016 წლის იანვარში.

14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს:

	2016	2015
მიმდინარე ანგარიშები	26,336	7,500
ვადიანი ანაზრები	6,463	13,871
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	32,799	21,371

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კლიენტების მიმართ ვალდებულებები 24,904 ლარის (76%) ოდენობით მოდიოდა ათ უმსხვილეს მენაზრეზე (2015 წ.: 8,929 ლარი (42%).

ვალდებულებები კლიენტების წინაშე მოიცავს ანგარიშებს კლიენტების შემდეგ ტიპებთან:

	2016	2015
ფიზიკური პირები:		
- ვადიანი ანაზრები	5,715	8,695
- მიმდინარე ანგარიშები	1,584	2,038
სულ ვალდებულებები ფიზიკურ პირთა წინაშე	7,299	10,733
მეწარმე იურიდიული პირები:		
- მიმდინარე/ანგარიშსწორების ანგარიშები	24,752	5,462
- ვადიანი ანაზრები	748	5,176
სულ ვალდებულებები მეწარმე იურიდიული პირების წინაშე	25,500	10,638
სულ ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	32,799	21,371
გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა	25	180

(ათას ლარში)

14. ვალდებულებები კლიენტების წინაშე (გაგრძელება)

კლიენტთა ანგარიშების ანალიზი დარგების მიხედვით:

	2016	2015
ფინანსური სექტორი	16,433	2,586
ფიზიკური პირები	7,299	10,733
ვაჭრობა და მომსახურება	6,437	4,452
მშენებლობა	655	557
ენერგეტიკა	185	198
ტრანსპორტირება და კომუნიკაციები	43	1,693
სოფლის მეურნეობა	13	9
საჯარო სამსახურის ინსტიტუტები	–	33
სამთო მრეწველობა	–	3
სხვა	1,734	1,107
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	32,799	21,371

15. კაპიტალი

საწესდებო კაპიტალი

2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საწესდებო კაპიტალი შედგებოდა 30,000 ნებადართული და მთლიანად განაღდებული აქციებისგან. თითო აქციის ნომინალური ღირებულება 1 ათასი ლარი იყო.

ბანკის საწესდებო კაპიტალში აქციონერთა მიერ შენატანი ხორციელდებოდა ლარში, შესაბამისად, კაპიტალი უნდა განაწილდეს დივიდენდის ან სხვა სახით მხოლოდ ლარში.

დივიდენდები

საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად, დივიდენდების განაწილება შეიძლება გამოცხადდეს ბანკის აქციონერებისთვის წმინდა მოგებიდან, რომელიც მოცემულია ბანკის მიერ ეროვნული ბანკის მოთხოვნების შესაბამისად მომზადებულ არაკონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში. ეროვნული ბანკი უნდა იყოს ინფორმირებული დივიდენდების გამოცხადების შესახებ. იმ შემთხვევაში თუ კომერციული ბანკი არღვევს ეროვნული ბანკის სარეგულაციო მოთხოვნებს, მას აქვს უფლება შეაჩეროს ან აკრძალოს დივიდენდების გაცემა. 2016 და 2015 წლებში ბანკს დივიდენდები არ გამოუცხადებია და არც გადაუხდია.

გადაფასების რეზერვი

მიწისა და შენობა-ნაგებობების გადაფასების რეზერვი გამოიყენება მიწისა და შენობა-ნაგებობების სამართლიანი ღირებულების გაზრდის და შემცირებების აღრიცხვისათვის, იმ პირობით, თუ ამგვარი შემცირება უკავშირდება კაპიტალში ადრე ასახული იმავე აქტივის ზრდას.

(ათას ლარში)

16. პირობითი ვალდებულებები

31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის პირობითი ვალდებულებები შედგებოდა შემდეგისგან:

	2016	2015
საკრედიტო ვალდებულებები		
გამოუყენებელი სასესხო ვალდებულებები	202	1,301
გარანტიები	23	661
	225	1,962
ვალდებულებები საოპერაციო იჯარიდან		
არაუგვიანეს 1 წლისა	26	174
1 წელზე გვიან, მაგრამ არაუგვიანეს 5 წლისა	–	617
პირობითი ვალდებულებები კაპიტალური დანახარჯებიდან	47	86
	73	877
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვითვამდე)	298	2,839
გამოკლებული - გაცემული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ფულადი სახსრები (მე-14 შენიშვნა)	(25)	(180)
პირობითი ვალდებულებები	273	2,659

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 107 ლარის ოდენობის ანარიცხები (2015 წ.: ნული) წარმოდგენილია ბანკის საიჯარო ვალდებულებებით მეიჯარესთან გაფორმებული წამგებიანი კონტრაქტიდან გამომდინარე.

17. წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან

წმინდა შემოსავალი გასამრჯელოდან და საკომისიო მოსაკრებლიდან მოიცავს შემდეგს:

	2016	2015
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	379	612
საკასო ოპერაციები	20	34
ვალუტის კონვერტაციის ოპერაციები	17	20
გაცემული გარანტიები და აკრედიტივი სხვა	–	140
	2	4
მიღებული გასამრჯელო და საკომისიო	418	810
საკასო ოპერაციები	(70)	(152)
ოპერაციები პლასტიკური ბარათებით	(53)	(145)
საანგარიშსწორებო ოპერაციები	(45)	(41)
სხვა	(38)	(27)
საკომისიო ხარჯი	(206)	(365)
წმინდა საკომისიო შემოსავალი	212	445

(ათას ლარში)

18. სხვა შემოსავალი

	2016	2015
სასამართლო მოსაკრებლის დაფარვა	138	270
შემოსავალი ჯარიმებიდან და საურავებიდან	114	635
შემოსავალი საინვესტიციო ქონების იჯარიდან (მე-9 შენიშვნა)	64	122
სხვა	49	46
სხვა შემოსავლები, სულ	365	1,073

19. სხვა საოპერაციო ხარჯები

სხვა საოპერაციო ხარჯები მოიცავს:

	2016	2015
იურიდიული და საკონსულტაციო მომსახურება	768	966
იჯარა და ქირა	495	985
საოფისე მარაგები	377	397
საოპერაციო გადასახადები	209	306
დაცვა-უსაფრთხოება	170	277
ძირითადი საშუალებების გასხვისებასთან დაკავშირებული ზარალი	54	30
ზარალი ძირითადი საშუალებების გადაფასების შედეგად	39	31
ძირითადი საშუალებების შეკეთებისა და ტექნიკური მომსახურების ხარჯები	29	4
დაზღვევა	25	25
სხვა	246	338
სხვა საოპერაციო ხარჯები	2,412	3,359

20. რისკის მართვა

ბანკს მოეთხოვება იმ ფინანსური რისკების მართვა, რომლებიც წარმოიშობა თავისი პოლიტიკის მიზნების მისაღწევად განხორციელებული საქმიანობის პროცესში და არსებობს ბანკის ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგების მომზადების დროს. ეს რისკები მოიცავს საკრედიტო რისკს, ლიკვიდურობის რისკს და დაფინანსების მართვას, საბაზრო, წინასწარ დაფარვის და საოპერაციო რისკებს.

ბანკის საქმიანობას ყოველთვის ახასიათებს რისკები, მაგრამ მათი მართვა ხდება იდენტიფიცირების, შეფასებისა და კონტროლის მუდმივი პროცესებით, როგორცაა ლიმიტების დაწესება და კონტროლის სხვა ელემენტები. ამ პროცესს გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის შემოსავლიანობისათვის და მისი თითოეული წევრი ანგარიშვალდებულია მასთან ან მის პასუხისმგებლობასთან დაკავშირებული რისკების მართვაზე.

რისკების კონტროლის დამოუკიდებელი პროცესი არ მოიცავს ისეთ ბიზნეს რისკებს, როგორებიცაა გარემო პირობების, ტექნოლოგიების და ინდუსტრიის ცვლილებების რისკები. ისინი კონტროლდება ბანკის სტრატეგიული დაგეგმარების პროცესით.

(ათას ლარში)

20 რისკის მართვა (გაგრძელება)

რისკების მართვის სტრუქტურა

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ჯგუფის დამოუკიდებელი განყოფილებების მიერ. სავალუტო რისკის მონიტორინგს ახდენს დირექტორთა საბჭოს დაქვემდებარებაში არსებული შემდეგი სტრუქტურული ერთეულები -

- ▶ საკრედიტო რისკს მართავენ საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ▶ ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- ▶ საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- ▶ საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის დეპარტამენტი.

შიდა აუდიტი

რისკების მართვის პროცესებს ბანკში ამოწმებს შიდა აუდიტის განყოფილება, რომელიც ამოწმებს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი განიხილავს შეფასებების შედეგებს ხელმძღვანელობასთან და მოახსენებს შედეგებსა და რეკომენდაციებს სამეთვალყურეო საბჭოს აუდიტის კომიტეტის მეშვეობით.

რისკის შემცირება

ბანკი აქტიურად იყენებს უზრუნველყოფის საგნებს თავისი საკრედიტო რისკის შესამცირებლად.

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ბანკმა შესაძლოა განიცადოს ზარალი, თუ მისმა კლიენტებმა ან მონაწილე მხარეებმა ვერ შეძლეს საკონტრაქტო ვალდებულებების შესრულება. საკრედიტო რისკის ბანკს ექმნება კონტრაქტებთან მისი საკრედიტო და სხვა ოპერაციების გამო, რაც იწვევს ფინანსური აქტივების წარმოქმნას.

ბანკი საკრედიტო რისკების დონეებს განსაზღვრავს ლიმიტების დაწესების გზით, რომელიც მზადაა ბანკმა მიიღოს ცალკეულ მსესხებელზე ან მსესხებლების ჯგუფზე ან დარგობრივ სეგმენტზე.

ბანკმა ცალკეული მსესხებლებისათვის საკრედიტო ლიმიტების დასამტკიცებლად საკრედიტო კომიტეტის 1 დონე შექმნა (2015 წ.: 1 დონე).

სასესხო განაცხადებს აფორმებენ კლიენტებთან ურთიერთობის შესაბამისი მენეჯერების და შემდეგ გადასცემენ შესაბამის საკრედიტო კომიტეტს საკრედიტო ლიმიტის დასამტკიცებლად. საკრედიტო რისკის მართვა აგრეთვე ნაწილობრივ ხორციელდება გირაოს ამოღებითა და გარანტიების, ასევე ფიზიკური პირების თავდებობების მიღებით.

ბანკის საქმიანობის შედარებით მოკრძალებული მოცულობის გამო საკრედიტო რისკს წლის განმავლობაში მონიტორინგს დირექტორთა საბჭო უწევს.

საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებების რისკი

ბანკი თავის კლიენტებს სთავაზობს გარანტიებს, რომელთა მიხედვითაც ბანკს შესაძლოა მოუწიოს მათი სახელით გადახდა. ასეთი თანხების ამოღება კლიენტებისგან ხდება გარანტიების პირობების მიხედვით. ამ შემთხვევაში, ბანკი დგას სესხის გაცემის ანალოგიური რისკების წინაშე, ამ რისკების შემცირება ხდება სესხებზე გამოყენებული პოლიტიკისა და კონტროლის პროცესების შესაბამისად.

(ათას ლარში)

20 რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი იმართება ბანკის შიდა საკრედიტო მიმოხილვის სისტემით. კლიენტებზე გაცემული სესხები, რომლებიც არც ვადაგადასულია და არც გაუფასურებული, რეიტინგების მიხედვით სამ ჯგუფად იყოფა, რაც ქვემოთ ცხრილშია წარმოდგენილი:

- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, გარდა ამისა, არც წარსულში ყოფილა ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული და უზრუნველყოფილია ანაბრით, უძრავი ქონებით ან სხვა უზრუნველყოფის საგნით, ფასდება, როგორც მაღალი ხარისხის ფინანსური აქტივი;
- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, გარდა ამისა, არც წარსულში ყოფილა ვადაგადაცილებული ან გაუფასურებული, ფასდება, როგორც სტანდარტული ხარისხის ფინანსური აქტივი;
- ▶ ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებულია, მაგრამ წარსულში ყოფილა ვადაგადაცილებული, ფასდება, როგორც დაბალი ხარისხის ფინანსური აქტივი.

სებ-ში სავალდებულო რეზერვი და სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდები მაღალი ხარისხით ფასდება.

ქვემოთ მოცემული ცხრილი გვიჩვენებს საკრედიტო რისკის მატარებელი აქტივების საკრედიტო ხარისხს:

	შენიშვნები	არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული			ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული		ინდივიდუალურად გაუფასურებული, 2016 წ.	სულ 2016
		მაღალი შეფასება 2016	სტანდარტული შეფასება 2016	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება 2016	გაუფასურებული 2016	გაუფასურებული 2016		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	8,120	8,143	–	–	–	–	16,263
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	5,179	7,000	–	–	–	–	12,179
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7							
კორპორატიული სესხები		3,541	–	–	–	1,292	–	4,833
იპოთეკური სესხები		185	–	654	220	1,826	–	2,885
სესხები მცირე ბიზნესისთვის		17	244	37	8	260	–	566
სამომხმარებლო სესხები		–	98	32	8	353	–	491
საკრედიტო ბარათები		–	–	–	–	433	–	433
ავტოსესხები		–	–	–	–	42	–	42
სხვა		–	45	104	–	657	–	806
		3,743	387	827	236	4,863	–	10,056
სხვა ფინანსური აქტივები		–	122	–	–	–	–	122
სავალო ფასიანი ქაღალდები დაფარვის ვადამდე	8							
ფლობილი		1,805	–	–	–	–	–	1,805
სესხები და მისაღები ანგარიშები		10,359	–	–	–	–	–	10,359
სულ		29,206	15,652	827	236	4,863	–	50,784

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

შენიშვნები	არც ვადაგადაცილებული და არც გაუფასურებული			ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული		ინდივიდუალურად გაუფასურებული, 2015 წ.	სულ 2015
	მალაი შეფასება 2015	ლი შეფასება 2015	სტანდარტულ-სტანდარტულ-ლოზე დაბალი შეფასება 2015	მაგრამ არა გაუფასურებული 2015	ინდივიდუალურად გაუფასურებული, 2015 წ.		
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები, გარდა ნაღდი ფულის ნაშთისა სალაროში	5	1,505	3,353	–	–	–	4,878
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	6	2,446	–	–	–	–	2,446
კლიენტებზე გაცემული სესხები	7						
იპოთეკური სესხები		729	–	1,764	590	3,152	6,235
კორპორატიული სესხები		2,883	–	914	319	1,567	5,683
საკრედიტო ბარათები		7	485	208	68	302	1,070
სესხები მცირე ბიზნესისთვის		4	–	8	25	692	729
სამომხმარებლო სესხები		67	152	158	33	287	697
ავტოსესხები		–	–	–	–	80	80
სხვა		–	66	111	100	845	1,122
		3,690	703	3,163	1,135	6,925	15,616
სხვა ფინანსური აქტივები		–	229	–	–	–	229
სავალო ფასიანი ქაღალდები	8						
დაფარვის ვადამდე ფლობილი		4,353	–	–	–	–	4,353
სესხები და მისაღები ანგარიშები		2,829	–	–	–	–	2,829
სულ		14,823	4,305	3,163	1,135	6,925	30,351

ვადაგადაცილებული, მაგრამ არა გაუფასურებული სესხების ხანდაზმულობის ანალიზი ფინანსური აქტივების ტიპების მიხედვით შემდეგია:

	3 თვეზე ნაკლები 2016	31 დღიდან 60 დღემდე 2016	61 დღიდან 90 დღემდე 2016	სულ 2016
კლიენტებზე გაცემული სესხები				
იპოთეკური სესხები	149	46	25	220
საკრედიტო ბარათები	4	4	–	8
სამომხმარებლო სესხები	3	5	–	8
სულ	156	55	25	236

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

	3 თვეზე ნაკლები 2015	31 დღიდან 60 დღემდე 2015	61 დღიდან 90 დღემდე 2015	სულ 2015
კლიენტებზე გაცემული სესხები				
იპოთეკური სესხები	193	281	116	590
კორპორატიული სესხები	319	–	–	319
საკრედიტო ბარათები	29	39	–	68
სესხები მცირე ბიზნესისთვის	–	12	13	25
სამომხმარებლო სესხები	26	7	–	33
სხვა	34	66	–	100
სულ	601	405	129	1,135

წინამდებარე ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისთვის სესხი მიიჩნევა ვადაგადაცილებულად, თუ ანგარიშგების დღისთვის მსესხებელს არ განუხორციელებია საკრედიტო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არცერთი გადახდა. ასეთ შემთხვევაში შესაბამისი საკრედიტო ხელშეკრულების თანახმად მსესხებლისგან მისაღები მთლიანი თანხა, დარიცხული პროცენტისა და საკომისიოს ჩათვლით, უნდა იქნას აღიარებული ვადაგადაცილებულად.

კლიენტებზე გაცემული სესხებისა და ავანსების გაუფასურება კოლექტიურად შეფასდა. საკრედიტო პორტფელის სესხებზე შესაძლო დანაკარგების რეზერვის შესახებ დეტალური ინფორმაცია მოცემულია მე-7 შენიშვნაში.

გაუფასურების შეფასება

სესხების გაუფასურების შეფასებისას ითვალისწინებენ, მოხდა თუ არა ძირითადი თანხის ან პროცენტის დაფარვის 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილება, ან არსებობს თუ რამე სირთულე კონტრაქტის ფულადი ნაკადების მოძრაობაში ან ხელშეკრულების თავდაპირველი პირობების დარღვევის ფაქტი. გაუფასურებული სესხების შეფასებას ბანკი ახორციელებს ინდივიდუალურად და კოლექტიურად შეფასებული რეზერვების მიხედვით.

ინდივიდუალურად შეფასებული რეზერვები

თითოეული ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი სესხისთვის ბანკი ადგენს შესაფერის რეზერვს. რეზერვის ოდენობის განსაზღვრისას ხდება შემდეგი ფაქტორების გათვალისწინება: ფინანსური პრობლემის გამოსწორების შესაძლებლობა, ფინანსური მხარდაჭერის სხვა წყაროს ხელმისაწვდომობა, უზრუნველყოფის რეალიზებადი ღირებულება და მოსალოდნელი ფულადი ნაკადების დროულობა. გაუფასურების ზარალი ფასდება ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თითოეული თარიღისათვის, თუ გაუთვალისწინებელი გარემოებები არ მიიქცევს ყურადღებას.

კოლექტიურად შეფასებული რეზერვები

გაუფასურების რეზერვის კოლექტიური შეფასების მეთოდი გამოიყენება იმ სესხებისთვის, რომლებიც არ არის 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილებული ან ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე სესხებისათვის, სადაც არ ფიქსირდება ინდივიდუალური გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. გაუფასურების რეზერვი თითოეული პორტფელისთვის ფასდება ყოველი საანგარიშგებო თარიღით, ვადაგადაცილებული დღეების მიხედვით.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი (გაგრძელება)

გაუფასურების კოლექტიური შეფასება ითვალისწინებს იმ გაუფასურებასაც, რომელიც წარმოდგენილია პორტფელში მიუხედავად იმისა, რომ ობიექტური მტკიცებულება ინდივიდუალურ შეფასების დროს არ ჩანს. გაუფასურების ზარალი ფასდება შემდეგის გათვალისწინებით: პორტფელთან დაკავშირებული ისტორიული ზარალი და კოლექტიურად შეფასებულ სესხებზე მოსალოდნელი ზარალი, რეალიზებადი უზრუნველყოფის ღირებულებაზე დაყრდნობით. გაუფასურების რეზერვის შესაბამისობას ბანკის ზოგად პოლიტიკასთან ამოწმებს ხელმძღვანელობა.

ფინანსური გარანტიებისა და აკრედიტივების შეფასება და მათი ანარიცხების განსაზღვრა ხდება სესხების ანალოგიურად.

ბანკის თითქმის ყველა ფინანსური აქტივი და ვალდებულება საქართველოშია კონცენტრირებული.

ლიკვიდურობის რისკისა და დაფინანსების მართვა

ლიკვიდურობის რისკი ნიშნავს იმას, რომ ბანკმა შეიძლება ვერ შეძლოს ნორმალურ და სტრესულ ვითარებაში წარმოშობილი ფინანსური ვალდებულებების დროულად დაფარვა. რისკის შესამცირებლად, ბანკის ხელმძღვანელობა აქტივებს მართავს ისე, რომ უზრუნველყოს საკმარისი ლიკვიდურობა და ყოველდღიურად აკონტროლებს სამომავლო ფულად ნაკადებსა და ლიკვიდურობას. აღნიშნულ პროცედურებთან ერთად, ფასდება მოსალოდნელი ფულადი ნაკადები და მაღალი ხარისხის უზრუნველყოფა, რომელიც შესაძლებელია საჭიროებისამებრ გამოყენებულ იქნას დამატებითი დაფინანსების უზრუნველყოფისთვის.

ბანკი ფლობს სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდების პორტფელს, რომლის უზრუნველყოფითაც საჭიროების შემთხვევაში, შესაძლებელია სებ-იდან სახსრების მოზიდვა.

ბანკი აფასებს და მართავს ლიკვიდურობის პოზიციას საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ დაწესებული ლიკვიდურობის კოეფიციენტების მიხედვით. სებ-ის მოთხოვნით ბანკების ლიკვიდურობის კოეფიციენტი 30%-ს უნდა აღემატებოდეს. 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრისათვის კოეფიციენტი შემდეგი მნიშვნელობებით აღირიცხებოდა:

	2016	2015
ლკ- საშუალო ლიკვიდურობის კოეფიციენტი (ლიკვიდური აქტივების საშუალო თვიური მოცულობა/ვალდებულებების საშუალო თვიური მოცულობა)	91.08%	75.28%

ფინანსური ვალდებულებების ანალიზი დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების მიხედვით

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით. დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდა.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)

ლიკვიდურობის რისკი და ფინანსების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური ვალდებულებები 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	9,008	–	–	–	9,008
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	27,880	2,740	1,791	434	32,845
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	519	–	–	–	519
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	37,407	2,740	1,791	434	42,372
ფინანსური ვალდებულებები 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით	1-დან 3 თვემდე	3-დან 12 თვემდე	1-დან 5 წლამდე	სულ
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	2,321	–	–	–	2,321
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	10,285	793	7,754	3,189	22,021
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	317	–	49	–	366
სულ არადისკონტირებული ფინანსური ვალდებულებები	12,923	793	7,803	3,189	24,708

აუთვისებელი სესხები და გამოშვებული გარანტიები, 225 ლარის ოდენობით, (2015 წ.: 1,962 ლარი) მოთხოვნამდე ვადითაა.

ბანკის ვარაუდით, შესაძლოა ყველა პირობითი ვალდებულება ან უზრუნველყოფა არ იქნას გამოყენებული ვალდებულებების ვადის ამოწურვამდე.

ვადიანობის ანალიზი არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათი ლიკვიდაცია წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილებშია ნაჩვენები. აღნიშნული ნაშთები შესულია ზემოთ არსებული ცხრილის „მოთხოვნამდე და 1 თვემდე ვადით“ კატეგორიაში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი იმისა, რომ ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მოძრაობა ან სამართლიანი ღირებულება შეიცვლება ისეთი საბაზრო ცვლილებების შედეგად, როგორიცაა საპროცენტო განაკვეთები, უცხოური ვალუტის კურსი და კაპიტალის ფასები. უცხოური ვალუტის კონცენტრაციისა და წინასწარი გადახდის რისკების გარდა, ბანკის წინაშე არ არსებობს რაიმე სახის მნიშვნელოვანი საბაზრო რისკის კონცენტრაცია.

(ათას ლარში)

20. რისკის მართვა (გაგრძელება)**საბაზრო რისკი (გაგრძელება)***სავალუტო რისკი*

სავალუტო რისკი წარმოიშობა მაშინ, როდესაც სავალუტო კურსის ცვლილებამ შესაძლოა გავლენა იქონიოს ჯგუფის ფინანსური ინსტრუმენტების ღირებულებაზე. დირექტორთა საბჭოს სეზ-ის დირექტივების მიხედვით აქვს დაწესებული ლიმიტები სავალუტო პოზიციებზე. პოზიციების კონტროლი წარმოებს ყოველდღიურად.

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში წარმოდგენილია ის ვალუტები, რომლებშიც გამოხატულ არაკომერციულ ფულად აქტივებსა და ვალდებულებებზე, ასევე მოსალოდნელ ფულად ნაკადებზე ბანკს 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მნიშვნელოვანი რისკი ჰქონდა. ანალიზის დროს ფასდება უცხოური ვალუტის ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც მოგება-ზარალის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრძნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო). კაპიტალზე ეფექტი არ განსხვავდება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე ეფექტისგან. ცხრილში უარყოფითი მაჩვენებელი ასახავს პოტენციურ წმინდა შემცირებას მოგება-ზარალის ანგარიშგებასა ან კაპიტალში, ხოლო დადებითი მაჩვენებელი კი ასახავს პოტენციურ წმინდა ზრდას.

<i>ვალუტა</i>	<i>სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება 2016</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2016</i>	<i>სავალუტო კურსის პროცენტული ცვლილება 2015</i>	<i>ეფექტი დასაბეგრ მოგებაზე 2015</i>
აშშ დოლარი	15 %/(20%)	20/(6)	15% / (11%)	4/(3)

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

ყველა პროცენტიან სესხსა და გადასახდელ ანგარიშს ფიქსირებული განაკვეთი აქვს და ამის გამო ბანკს საპროცენტო განაკვეთის რისკი არ ემუქრება.

წინასწარი გადახდების რისკი

წინასწარი გადახდების რისკი ბანკს მაშინ ექმნება, როდესაც მან შეიძლება ფინანსური ზარალი განიცადოს იმის გამო, რომ მისი კლიენტები ან კონტრაქტები იხდიან, ან ითხოვენ გადახდას მოსალოდნელზე ადრე, ან გვიან. ეფექტი ერთი წლის დასაბეგრ ზარალსა და კაპიტალზე იქნება 179 ლარი (2015 წ.: 315 ლარი) იმ შემთხვევაში, თუ წლის დასაწყისში წინასწარ უნდა იქნეს გადახდილი გადასახდელი ფინანსური ინსტრუმენტების 10%, თუ ჯარიმებიდან შემოსავლის წინასწარი გადახდის ეფექტი გამოირიცხება და ყველა სხვა ცვლადი უცვლელი დარჩება.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც წარმოიქმნება სისტემების მწყობრიდან გამოსვლის, ადამიანური შეცდომის, თაღლითობის ან გარე მიზეზების გამო. როდესაც არ ხორციელდება კონტროლი, საოპერაციო რისკებმა შესაძლოა გამოიწვიოს რეპუტაციის შელახვა, სამართლებრივი ან მარეგულირებელი ზომები ან ფინანსური ზარალი. ბანკი ვერ აღმოფხვრის ყველა საოპერაციო რისკს, თუმცა კონტროლის სისტემის მეშვეობით და პოტენციური რისკების მონიტორინგითა და მათზე რეაგირებით, ბანკი ახერხებს რისკების ეფექტურ მართვას. კონტროლი გულისხმობს მოვალეობების ეფექტურ გადანაწილებას, შედგენადობის, ავტორიზაციისა და გადასინჯვის პროცედურებს, თანამშრომლების სპეციალიზირებასა და შიდა აუდიტს.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება

ბანკის დირექტორთა საბჭო განსაზღვრავს სამართლიანი ღირებულების სისტემატური შეფასების პოლიტიკას და პროცედურებს, მაგალითად, საინვესტიციო ქონებისა და შენობებისთვის.

ისეთ მნიშვნელოვან აქტივებს, როგორიცაა საინვესტიციო ქონება და შენობები, გარე შემფასებლები აფასებენ. გარე შემფასებლების დაქირავების თაობაზე დირექტორთა საბჭო ყოველწლიურად იღებს გადაწყვეტილებას. შერჩევის კრიტერიუმებში შედის ბაზრის ცოდნა, რეპუტაცია, დამოუკიდებლობა და პროფესიული სტანდარტების დაცვა. შემფასებლების როტაცია ყოველ სამ წელიწადში ერთხელ ხდება. დირექტორთა საბჭო, ბანკის გარე შემფასებლებთან გამართული განხილვების შემდეგ გადაწყვეტს, თითოეულ შემთხვევაში შეფასების რომელი მეთოდები და მონაცემები გამოიყენოს.

ანგარიშგების თითოეული თარიღისთვის დირექტორთა საბჭო აანალიზებს იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ღირებულებების ცვლილებას, რომელთა ხელახლა შეფასებაც აუცილებელია ბანკის სააღრიცხვო პოლიტიკიდან გამომდინარე. ამ ანალიზისთვის დირექტორთა საბჭო, ბანკის გარე შემფასებლებთან ერთად ამოწმებს ბოლო შეფასებაში გამოყენებულ ძირითად ამოსავალ მონაცემებს, რისთვისაც შეფასების გაანგარიშებაში გამოყენებულ ინფორმაციას უდარებს ხელშეკრულებებსა და სხვა შესაბამის დოკუმენტებს.

სამართლიანი ღირებულების იერარქია

სამართლიანი ღირებულების შესახებ ინფორმაციის წარმოდგენის მიზნით, ბანკმა განსაზღვრა აქტივებისა და ვალდებულებების კლასები მათი დანიშნულების, მახასიათებლების და რისკების მიხედვით. ქვემოთ ცხრილში მოცემულია იმ აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი, რომლებიც სამართლიანი ღირებულებითაა შეფასებული ან რომელთა სამართლიანი ღირებულებებიც მოცემულია სამართლიანი ღირებულებების იერარქიაში მათი დონის მიხედვით.

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ
2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული				
აქტივები				
გასაყიდად გამიზნული საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	—	—	20	20
საინვესტიციო ქონება	—	—	10,051	10,051
ძირითადი საშუალებები - მიწა და შენობა-ნაგებობები	—	—	15,961	15,961
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	20,120	—	—	20,120
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	—	12,179	—	12,179
კლიენტებზე გაცემული სესხები	—	—	10,243	10,243
დაფარვის ვადამდე ფლობილი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	—	1,835	—	1,835
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: სესხები და მისაღები ანგარიშები	—	10,417	—	10,417
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	—	9,000	—	9,000
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	—	32,866	—	32,866

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

	სამართლიანი ღირებულების შეფასება:			
	აქტიურ ბაზრებზე კოტირებული ფასები (1-ლი დონე)	მნიშვნელოვანი საბაზრო მონაცემები (მე-2 დონე)	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემები (მე-3 დონე)	სულ
2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით				
სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული				
აქტივები				
გასაყიდად გამოზნული საინვესტიციო ფასიანი				
ქაღალდები	–	–	20	20
საინვესტიციო ქონება	–	–	12,280	12,289
ძირითადი საშუალებები - მიწა და შენობა- ნაგებობები	–	–	16,852	16,852
წარმოებული ფინანსური აქტივები	–	78	–	78
აქტივები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	–	10,173	–	10,173
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	–	2,446	–	2,446
კლიენტებზე გაცემული სესხები	–	–	14,043	14,043
დაფარვის ვადამდე ფლობილი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	–	4,827	–	4,827
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: სესხები და მისაღები ანგარიშები	–	2,842	–	2,842
ვალდებულებები, რომელთა სამართლიან ღირებულებაზეც განმარტებითი შენიშვნებია წარმოდგენილი				
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების წინაშე	–	2,317	–	2,317
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	–	21,560	–	21,560

31 დეკემბრით დასრულებული 2016 წლის და 31 დეკემბრით დასრულებული 2015 წლის განმავლობაში სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების იერარქიის დონეებს შორის გადატანები არ მომხდარა.

ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება, რომელიც არ აღირიცხება სამართლიანი ღირებულებით

წინამდებარე ცხრილში მოცემულია ბანკის ისეთი ფინანსური ინსტრუმენტების საბალანსო და სამართლიანი ღირებულებების შედარება, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში არ არის ასახული სამართლიანი ღირებულებით. ცხრილი არ მოიცავს ისეთ მუხლებს, რომელთა სამართლიანი ღირებულება მიახლოებულია მის საბალანსო ღირებულებასთან, როგორიცაა ლიკვიდური ან მოკლევადიანი (3 თვემდე ვადის მქონე) ინსტრუმენტები.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

	საბალანსო ღირებულება 2016	სამართლიანი ღირებულება 2016	აუღიარებე- ლი მოგება 2016	საბალანსო ღირებულება 2015	სამართლიანი ღირებულება 2015	აუღიარებე- ლი მოგება 2015
ფინანსური აქტივები						
კლიენტებზე გაცემული სესხები და ფარვის ვადამდე ფლობილი საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	8,178	10,243	2,065	13,110	14,043	933
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები: სესხები და მისაღები ანგარიშები	1,805	1,835	30	4,353	4,827	474
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	32,799	32,866	67	21,371	21,560	189
არარეალიზებული სამართლიანი ღირებულების მთლიანი უღიარებელი ცვლილება			2,220			1,609

ქვემოთ მოცემულია მეთოდოლოგია და დაშვებები იმ ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულების დასადგენად, რომლებიც არ არის აღრიცხული ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანი ღირებულებით.

აქტივები, რომელთა სამართლიანი ღირებულება უახლოვდება მათ საბალანსო ღირებულებას

როგორც წესი, იმ ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება, რომლებიც არის ლიკვიდური ან ხასიათდება მოკლევადიანობით (სამ თვეზე ნაკლები), უახლოვდება მათ სამართლიან ღირებულებას. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და შემნახველ ანგარიშებს, რომელთაც არ გააჩნიათ რაიმე კონკრეტული ვადები.

ამორტიზებული ღირებულებით აღრიცხული ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები

არაკოტირებული ინსტრუმენტების, კლიენტებზე გაცემული სესხების, კლიენტთა ანაზრების, საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ მოთხოვნების და საკრედიტო დაწესებულებებისთვის გადასახდელი თანხების და სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება განისაზღვრება მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით ანალოგიური პირობების, საკრედიტო რისკისა და ვადის მქონე ფინანსური ინსტრუმენტების მიმდინარე განაკვეთების გამოყენებით.

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები

წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტები, რომლებიც შეფასებულია აქტიური ბაზრის მონაცემების გამოყენებით, წარმოადგენს სავალუტო სვოპებს. წარმოებული ფინანსური ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულებები განისაზღვრება სვოტ ბაზრის ფასებით, ფინანსური ინსტრუმენტების მოკლევადიანი ხასიათის გამო.

მოდრობა სამართლიანი ღირებულებით შეფასებულ მე-3 დონის აქტივებსა და ვალდებულებებში

საინვესტიციო ქონებისა და მიწისა და შენობა-ნაგებობების საწყისი და საბოლოო თანხების შეჯერება მოცემულია მე-9 და მე-10 შენიშვნებში, შესაბამისად.

არაფინანსური აქტივების შეფასებისთვის გამოყენებული მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2016 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონებისა და გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებისთვის:

	სამართლიანი ღირებულება, ლარი	შეფასების მეთოდი	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძნობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
საინვესტიციო ქონება	10,051				
მიწა	114	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	3-58(26) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცხოვრებელი შენობა	9,468	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	64-3,346(1,302) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
არასაცხოვრებელი შენობა	458	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	16-9,264(1,890) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
სერვის ცენტრები	11	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	802-855(823) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

	სამართლიანი ღირებულება, ლარი	შეფასების მეთოდები	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძნობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
გადაფასებული მიწა და შენობა- ნაგებობები	15,961				
საოფისე შენობები	13,988	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	4,790-7,443 (6,473) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
სერვის ცენტრები	1,761	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	13-3,250 (2,487) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
არასაცხოვრებელი შენობა	212	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	613-948(749) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია მნიშვნელოვანი არასაბაზრო მონაცემების აღწერა, რომლებიც გამოყენებულია 2015 წლის 31 დეკემბრისთვის საინვესტიციო ქონებისა და გადაფასებული ძირითადი საშუალებების მესამე დონის შეფასებებისთვის:

	სამართლიანი ღირებულება, ლარი	შეფასების მეთოდები	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძნობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
საინვესტიციო ქონება	12,289				
მიწა	134	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	0.2-60 (20) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
საცხოვრებელი შენობა	9,881	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	223-3,683 (1,159) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
არასაცხოვრებელი შენობა	2,274	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	14-3,856 (1,521) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

(ათას ლარში)

21. სამართლიანი ღირებულებით შეფასება (გაგრძელება)

სამართლიანი ღირებულების იერარქია (გაგრძელება)

	სამართლიანი ღირებულება, ლარი	შეფასების მეთოდები	მნიშვნელოვანი არასაბაზრო ამოსავალი მონაცემები	დიაპაზონი (საშუალო შეწონილი)	მონაცემების მგრძნობელობა სამართლიანი ღირებულების მიმართ
გადაფასებული მიწა და შენობა- ნაგებობები	16,852				
საოფისე შენობები	14,649	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	4,790-7,443 (6,473) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)
სერვის ცენტრები	2,203	საბაზრო მეთოდი	კვ.მ.-ის ფასი	31-5,257 (2,481) ლარი	კვ.მ.-ის ფასის გაზრდა (შემცირება) გამოიწვევდა სამართლიანი ღირებულების გაზრდას (შემცირებას)

22. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ქვემოთ ცხრილში მოცემულია ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების ანალიზი იმისდა მიხედვით, თუ როდის არის მოსალოდნელი მათი აღდგენა ან დაფარვა. ბანკის საკონტრაქტო არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებებისათვის იხილეთ მე-20 შენიშვნა - „რისკის მართვა“.

	2016			2015		
	ერთი წლის განმავლო- ბაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ	ერთი წლის განმავლო- ბაში	ერთ წელზე მეტ ვადაში	სულ
ფინანსური აქტივები						
ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები	20,120	–	20,120	10,173	–	10,173
მოთხოვნები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	12,179	–	12,179	2,446	–	2,446
კლიენტებზე გაცემული სესხები	1,490	6,688	8,178	3,413	9,697	13,110
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები:						
გასაყიდად არსებული	–	20	20	–	20	20
დაფარვის ვადაზე ფლობილი	1,922	8,437	10,359	2,553	1,800	4,353
სესხები და მისაღები ანგარიშები	–	1,805	1,805	–	2,829	2,829
	122	–	122	226	3	229
სხვა ფინანსური აქტივები	35,833	16,950	52,783	18,811	14,349	33,160
სულ	35,833	16,950	52,783	18,811	14,349	33,160
ფინანსური ვალდებულებები						
ვალდებულებები საკრედიტო- ფინანსური დაწესებულებების წინაშე	9,000	–	9,000	2,321	–	2,321
ვალდებულებები კლიენტების წინაშე	32,392	407	32,799	18,465	2,906	21,371
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	519	–	519	366	–	366
სულ	41,911	407	42,318	21,152	2,906	24,058
წმინდა	(6,078)	16,543	10,465	(2,341)	11,443	9,102
კუმულაციური ვადიანობის გეპი	(6,078)	10,465	4,387	(2,341)	9,102	6,761

(ათას ლარში)

22. ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი (გაგრძელება)

ბანკის მიერ ვალდებულებების დაფარვის უნარი დამოკიდებულია მის მიერ დროის იმავე მონაკვეთში ეკვივალენტური ოდენობის აქტივების რეალიზაციაზე. ზემოთ წარმოდგენილ ცხრილში აქტივებსა და ვალდებულებებს შორის ვადიანობის გეპი ერთი წლის ფარგლებში არ ასახავს მიმდინარე ანგარიშების ისტორიულ სტაბილურობას. მათ ლიკვიდაციას წარსულში უფრო მეტი დრო სჭირდებოდა, ვიდრე ეს ცხრილშია ნაჩვენები.

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები

ბასს (IAS) 24-ის „დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები“ მიხედვით მხარეები ითვლება დაკავშირებულად, თუ ერთ მხარეს აქვს უნარი, გააკონტროლოს მეორე მხარე ან მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს მეორე მხარის ფინანსურ და საოპერაციო გადაწყვეტილებებზე. თითოეული შესაძლო ურთიერთკავშირის განხილვისას, ყურადღება ექცევა ურთიერთობის შინაარსს და არა მხოლოდ სამართლებრივ ფორმას.

დაკავშირებულმა მხარეებმა შეიძლება დადონ ისეთი გარიგებები, როგორსაც არ დადებდნენ დაუკავშირებელი მხარეები და დაკავშირებულ მხარეებს შორის დადებული გარიგებები შეიძლება არ დაიდოს იმავე პირობებითა და თანხებით, როგორითაც დაიდებოდა გარიგებები დაუკავშირებელ მხარეებს შორის.

დაკავშირებულ მხარეთა შორის დადებული გარიგებების მოცულობა, წლის ბოლოსთვის დაუფარავი ნაშთები და შესაბამისი ხარჯი და შემოსავალი წლის განმავლობაში ასეთი იყო:

2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დაკავშირებულ მხარეთა შორის განხორციელებული გარიგებების მიმდინარე ბალანსი შემდეგნაირია:

	2016			2015		
	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმალესი რანგის ხელმძღვანელობა
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი საერთო სესხი	–	1,149	45	–	–	47
გამოკლებული: გაუფასურების რეზერვი 31 დეკემბრის მდგომარეობით	–	(4)	–	–	–	–
31 დეკემბრის მდგომარეობით დასაფარი სესხი, წმინდა	–	1,145	45	–	–	47
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ 31 დეკემბრის მდგომარეობით	89	11,819	128	258	2,426	142
სხვა ვალდებულებები	–	–	31	–	–	29
გაცემული გარანტიები	–	–	30	–	–	13

დაკავშირებულ მხარეებთან გარიგებების შედეგად მიღებული შემოსავალი და ხარჯი:

(ათას ლარში)

23. დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები (გაგრძელება)

	31 დეკემბრით დასრულებული წლისათვის					
	2016			2015		
	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა	მშობელი კომპანია	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული საწარმოები	უმაღლესი რანგის ხელმძღვანელობა
საპროცენტო შემოსავალი კლიენტებზე გაცემული სესხებიდან	–	308	15	–	–	8
სესხის გაუფასურების რეზერვის ხარჯი	–	162	1	–	–	1
კლიენტების მიმართ ვალდებულებების საპროცენტო ხარჯი	–	3	1	–	2	–
სხვა საოპერაციო ხარჯები	–	–	96	–	89	–

ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება ასე გამოიყურება:

	2016	2015
ხელფასები და სხვა მოკლევადიანი სარგებელი	379	469
სულ ხელმძღვანელი პირების ანაზღაურება	379	469

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ხელმძღვანელი პირების მიმართ სხვა დავალიანება მოიცავდა აუნაზღაურებელ შევსებებს 31 ლარის ოდენობით (2015 წ.: 29 ლარი).

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ხელმძღვანელობის ზედა რგოლი შედგებოდა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს 4 (2015 წ.: 5) და დირექტორთა საბჭოს 4 წევრისგან (2015 წ.: 4).

24. კაპიტალის ადეკვატურობა

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგრძებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკის კაპიტალის მართვის უპირველესი მიზანია (i) ბანკის შესაბამისობის უზრუნველყოფა სებ-ის მიერ დადგენილ კაპიტალის მოთხოვნებთან (ii) ბანკის ფუნქციონირებად საწარმოდ შენარჩუნება (iii) კაპიტალის საკმარისი დონის შენარჩუნება, რომ კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი შეადგინოს სულ მცირე 12%. საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დაწესებული კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტებთან შესაბამისობის შემოწმება ხდება ყოველთვიურად საანგარიშო მოხსენების სახით, რომელშიც ნაჩვენებია შესაბამისი გამოთვლები და რომელსაც ხელს აწერს ბანკის გენერალური დირექტორი და მთავარი ბუღალტერი, რის შემდეგაც საანგარიშო მოხსენება იგზავნება სებ-ში.

ბანკი მართავს კაპიტალის სტრუქტურას და შეაქვს შესწორებები ეკონომიკური სიტუაციის და რისკის ფაქტორების გათვალისწინებით. კაპიტალის სტრუქტურის შენარჩუნების ან დაკორექტირების მიზნით ბანკმა შესაძლებელია უკან დაუბრუნოს კაპიტალი აქციონერებს ან გაზარდოს კაპიტალი აქციების გამოშვების გზით. წინა წლებიდან ბანკის მიზნები, სტრატეგია და პროცედურები არ შეცვლილა.

(ათას ლარში)

24. კაპიტალის ადეკვატურობა

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი

სებ-ის მოთხოვნით ბანკებმა უნდა შეინარჩუნონ კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მთლიანი კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 10.80%-ის ოდენობით (2015 წ.: 11.4%) და 7.2%-იანი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი (2015 წ.: 7.6%). 2016 და 2015 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები იყო:

	2016	2015
ძირითადი კაპიტალი	24,891	23,795
დამატებითი კაპიტალი	(2,138)	1,300
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	22,753	25,095
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	44,754	48,195
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	50.84%	52.07%
პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	55.62%	49.37%

მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალი შედგება ძირითადი კაპიტალისგან, რომელიც თავის მხრივ მოიცავს საწესდებო კაპიტალს და გაუნაწილებელ მოგებას, მიმდინარე წლის მოგების გამოკლებით. ფასს-ის მიხედვით მიღებული შედეგები და რეზერვები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად. მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კიდევ ერთი კომპონენტია დამატებითი კაპიტალი, რომელშიც შედის მიმდინარე წლის მოგება/(ზარალი) და კლიენტებზე გაცემული სესხებისთვის სებ-ის ნორმატიული აქტების შესაბამისად შექმნილი ზოგადი რეზერვები.

2014 წლის 30 ივნისიდან საქართველოს ეროვნული ბანკის მოთხოვნით, კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასებისას ყველა ბანკმა უნდა დააკმაყოფილოს ბაზელ 2-ის რეგულაციები. ეს ნიშნავს, რომ მთლიანი საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი არანაკლებ 10.50%-ისა უნდა იყოს, ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი არანაკლებ 7.00%-ისა, ხოლო პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი - არანაკლებ 8.50%-ისა. 2016 წლისა და 2015 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები ბაზელ 2-ის მოთხოვნების მიხედვით იყო:

	2016	2015
პირველადი კაპიტალი	22,753	24,886
დამატებითი კაპიტალი	44	210
სულ საზედამხედველო კაპიტალი	22,797	25,096
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები	57,908	62,743
კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	39.37%	40.0%
ძირითადი პირველადი კაპიტალის/პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი	39.29%	39.7%

მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალი შედგება ძირითადი პირველადი კაპიტალისგან, რომელიც თავის მხრივ მოიცავს საწესდებო კაპიტალს და გაუნაწილებელ მოგებას, მიმდინარე წლის მოგების ჩათვლით. ფასს-ის მიხედვით მიღებული შედეგები და რეზერვები გარკვეულწილად კორექტირდება სებ-ის მოთხოვნების შესაბამისად. მინიმალური საზედამხედველო კაპიტალის კიდევ ერთი კომპონენტია დამატებითი კაპიტალი, რომელშიც შედის კლიენტებზე გაცემული სესხებისთვის სებ-ის ნორმატიული აქტების შესაბამისად შექმნილი ზოგადი რეზერვები.